

НАЦИОНАЛНА СПОРТНА АКАДЕМИЯ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

КАТЕДРА „МЕНИДЖМЪНТ И ИСТОРИЯ НА СПОРТА“

Йорг Шенк

КАРЛ ДИЙМ И НЕГОВИЯТ ПРИНОС КЪМ РАЗВИТИЕТО НА БЪЛГАРСКАТА ТЕЛЕСНА КУЛТУРА

АВТОРЕФЕРАТ

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„ДОКТОР“

в област на висшето образование 7 „Здравеопазване и спорт“, професионално
направление 7.6 „Спорт“, докторска програма „Теория и методология на
спортната наука“

Научен ръководител: Проф. Лозан Митев, д-р

Рецензенти

Проф. Лъчезар Димитров, д-р

Проф. Петър Александров Банков, д-р

София, 2022 г.

Дисертационният труд е обсъден на вътрешна защита пред разширения научен колегиум на катедра „Мениджмънт и история на спорта“ на 10.11.2022 г. и предложен на официална защита.

Трудът съдържа общо 148 стандартни страници (вкл. библиография), онагледен с 2 приложения, съдържащи се 87 цитати в оригиналния им език както и илюстративен материал (подбор от исторически фотоси и документи).

Библиографията включва 45 литературни източника на кирилица и 145 на латиница, вкл. исторически извори от Държавния исторически архив, Историческия архив на НСА, архива „Карл и Лизелот Дийм“ в Кьолн както и редица интернет източници (маркирани в библиографията).

Научно жури за провеждане на процедура по публична защита

Вътрешни членове:

1. Проф. Лъчезар Василев Димитров, д-р
2. Доц. Иван Петков Сандански, д-р

Резервен член: Доц. Иван Апостолов Славчев, д-р

Външни членове:

1. Проф. Петър Александров Банков, д-р
2. Проф. Йордан Костадинов Иванов, д-р, МГУ
3. Проф. Людмил Йорданов Спасов, дн, СУ

Резервен член: Доц. Венцислав Иванов Гаврилов, д-р, ХТМУ

Публичната защита на дисертационния труд ще се състои на 21 февруари 2023 г. от 15.30 ч. в зала А3 на НСА „Васил Левски“ (Студентски град) на заседание на специализираното научно жури. Материалите по защита на дисертационния труд са на разположение в библиотеката на НСА „Васил Левски“.

Съдържание

Постановка на проблема	4
Литературен обзор	7
Изследователска хипотеза.....	9
Цели и задачи на изследването	10
Обект и предмет на изследването.....	11
Методика и организация на изследването.....	12
Ограничения и проблеми на изследването	13
Изложение	14
Основни приноси на Карл Дийм за спорта в Германия, Европа и Олимпийското движение.....	14
Дейността на Карл Дийм в България 1933 - 1944 г.....	29
Изводи	36
Списък на публикациите по темата на дисертационния труд.....	40

Постановка на проблема

Съвременният спортен свят е в преддверието на мащабни радикални изменения на социално културната природа на спорта изградена в Европа през първата и втора половина на XX век, като част от живота на съвременното информационно общество.

Съвременният спорт и двигателна култура като социални феномени на индустриалното общество са изградени на основата на т.н. Европейски модел от първата половина на XX в. Той засяга пълноценното въвеждане на двигателна активност в различните социални слоеве и възрасти посредством налагане ангажменти на държавата за обезпечаването на тези политики независимо от държавната форма на управление през този период. Тази концепция бе изменена през втората половина на XX в. чрез силното въздействие на съвременните фактори на социалните процеси влияещи върху спорта и двигателната дейност:

- Комерсиализма като философия и механизъм, в съчетание с медийната система за налагане на масова култура и стереотипи на поведение сред широките социални слоеве в обществото по отношение на спорта,
- Цивилизационните изменения породени в информационното общество,
- Опити за осъществяване на частични реформи и промени довели до нови проблеми с тяхното осъществяване,
- Тежки проблеми в управленските и ръководни среди в спортните организации,
- Ограничени и непълноценни възможности на държавните институции,
- Криза на спортното движение и развитието на двигателната култура,
- Неефективни законотворчески инициативи, отсъствие на адекватни стратегии и политики за тяхното изпълнение, неподготвен кадрови потенциал за реформи, отсъствие на материални и финансови ресурси за осъществяване на реформи,
- Липса на доктрина и стратегия.

В условията на толкова всеобхватна криза се появява необходимостта от дискусия на всички възможности за формиране на успешни идеи, концепции и модели за развитие. В този смисъл, настоящата разработка предоставя

цялостно за първи път в научните среди дейността на проф. Карл Дийм в България свързана с изграждането на първия успешен модел на развитие на спорта от 30те до 50те години на XX век.

Развитието на телесното възпитание и спорта в България, като част от обществената култура в страната през 20 век, следва общоеврейските тенденции и процеси.

Решаващо значение за развитието на това противоречие има нарасналата значимост на спорта като социален феномен свързан с възпитанието и социализацията на младото поколение в Европа. В онази епоха спортното движение придобива първостепенна важност за социализация на младото поколение като част от държавни политики-както в държавите с либерална политическа система, така и в държавите с тоталитарна система на управление. С намесата на държавните институции и политическите субекти на властта в развитието на телесната култура постепенно се изграждат и държавно управлявани модели на телесна култура се поставят цели и задачи свързани с политическото, национално и идеологическо индоктриниране на младежта.

Преходът на спорта, респективно спортното движение от гражданско управление и развитие в институционализирана от държавата система свързана с конкретни функции дефинирани от властта, е всъщност един от значимите процеси, които са предмет на много изследвания и дискусии. Във всеки случай, еволюцията на спорта и телесното възпитание в индустриалното общество от свободна рекреативна дейност и елемент от педагогическата практика, в държавна политика и функции е голямата дилема на съвременните търсения за бъдещето на спорта като социален феномен.

И днес в България дискусията за запазване, връщане или адаптиране към държавния модел в развитието на телесната култура периодично се подлага на медийно и политическо обсъждане.

Поради идеологически и политически съображения в периода 1944-1989 г. цялостно изследване на неговата дейност в България не е направено, а наличните документи, изследвания и публикации разкриват една многообразна дейност, която оказва значително културно въздействие върху развитието на телесната култура в България.

Вземайки предвид могъщото влияние на политиката и идеологията на национал-социализма в Германия през периода 1933-1945 г. , както и характеристиките на тоталитарно управление, е известно, че Карл Дийм-макар и държавен служител, не е имал ръководни функции, а преди всичко експертна роля и е значим фактор в изграждане на системата за подготовка на спортни специалисти, която по същество стои в основата на всички спортни университети и до днес. Ето защо, от особен интерес представлява една част от дейността на Карл Дийм – тази в България 1933-1942 г., където той има възможности самостоятелно и систематично да изложи своята концепция за развитието на телесната култура в рамките на една държавно-социална система. Тази негова дейност представлява и един от повратните моменти в развитието на телесната култура в България, тъй като от средата на 30те години на 20 век спорта и телесното възпитание в България се превръщат в действително значимо и широко разпространено социално явление с определено важно място за възпитанието и развитието на младото поколение в България.

Важността на това влияние се определя и от обстоятелството, че въпреки политическите и идеологически позиции и принадлежност на Карл Дийм като личност живяла и творила в четири различни политически системи, той остава ярък представител на спортния атлетизъм в рамките на Олимпийското движение и същевременно значим деятел и протагонист на държавния модел на спорта в съвременното общество.

В Българската научна литература е известен „Организационният план на Карл Дийм“, но освен в дисертацията на Митев, той не е представян, анализиран и оценяван в България изобщо. Открити остават и други насоки в дейността на Карл Дийм, които се нуждаят от точно историческо определение и преценка с оглед изясняване на значимостта на неговата дейност и последиците от нея в развитието на Българската спортна култура. Така например въпроси като значението на Карл Дийм за подготовката на спортни специалисти, развитието на Олимпийското движение в България и разпространението на Олимпийските идеи изискват едно обективно изследване, което ще даде много по-богати и надеждни критерии не само за оценка на историческото минало, но и за определяне характеристиките и процесите на развитие на телесната култура в България.

Тези две обстоятелства дават основание за провеждане на цялостно проучване конкретно върху дейността на Карл Дийм в България и нейното значение за развитие на телесната култура в страната.

Поради горепосочените причини досега в страната не са правени задоволителни или цялостни изследвания за дейността на Карл Дийм в България. Все още има много документи и материали, които очакват да бъдат открити и анализирани. Подобна научна аналитична работа няма да се ограничи само с разглеждането на "Организационния план", а ще вземе предвид и общественно-политическите обстоятелства и условия, общия дух на времето и рецепцията на неговите предложения.

Настоящото изследване обхваща няколко основни области- на първо място - проучвания на документи и информация, свързани с живота и дейността на Карл Дийм в Германия и Европа, включително и в България. На второ място, то изисква много задълбочен преглед на съществуващите изследвания от исторически, политически, биографичен, спортен, политически и организационен характер, свързани с представянето и оценката на дейността на Карл Дийм като спортен деятел и ръководител.

Литературен обзор

Исторически източници

Съществена основа за подготовката и разработването на настоящия труд е изключително голямото писмено наследство на Дийм, което е намерило израз в книги, индивидуални и колективни публикации, лекции, дневници и писма, наред с други неща. Освен това има десетки публикации на други съвременни и по-късни автори, които са се занимавали с личността и дейността на Дийм.

Изключително богатата колекция от писмени трудове на Дийм се съхранява в архива „Карл и Лизелот Дийм“ (*Carl und Liselott Diem-Archiv - CuLDA*), бивш институт „Карл Дийм“ (*Carl Diem Institut*) в Германски спортен университет Кьолн (*DSHS Кьолн*). Това наследство включва огромен брой публикации, речи, доклади, списания (около 12 000 страници), писма и кореспонденция (около 50 000 отделни писма), 50 монографии, 6000 страници дневници, както и

специфични досиета, свързани с различните му дейности като функционер, фотоалбуми, свидетелства и други писмени материали. В него има специален раздел за материали свързани с България, които са използвани в дисертацията.

В България бяха извършени проучвания, въз основа на които се събраха значителен брой сведения от периодичния печат, на архива на Министерството на народното просвещение и на Държавното висше училище за телесно възпитание.

Изследвания по темата

При проучването на литературата по темата на настоящата дисертация възникна проблемът да се отсеят онези източници от много голямото количество първична и вторична литература за Карл Дийм, в които има сведения и становища свързани с дейността на Карл Дийм в България. От тези изследвания се ползва позоваване на безспорно потвърдени факти и акценти, които дават една обективна представа за делото и биографията на Карл Дийм. По време на изследването на литературни източници възникна и друг проблем: Това беше темата на "дебата за и против Карл Дийм", който поради своя политико-идеологически характер, в настоящата работа се представя като необходима фактологическа рамка задължителна за всяко научно изследване. Този дебат е нерелевантен за настоящото изследване от историографска гледна точка, защото за да се състои, най-напред е необходимо да се представи целия масив от исторически факти, да се реконструира исторически дейността на Карл Дийм в България и едва на такава основа да се подходи научни при определяне на идеологически, политически, психологически и други фактори, които са оказвали влияние върху неговата дейност в България. Това всъщност е предмет и цел на друг тип изследване.

По-авторитетните немски респ. немскоезични спортни историци, които са се занимавали с Карл Дийм и неговата дейност, са - без да се преценява значението им за спортната историография и без да се претендира за изчерпателност на литературния фонд – Юберхорст, Бернет, Бекер, Тайхлер, Ленарц, Крюгер, А., Крюгер М. и др., докато сред най-значимите български спортни историци по този въпрос са Бърдарева, Митев и Витанова.

Изследователска хипотеза

От наличните проучвания свързани с делото и значението на Карл Дийм в България съществуват противоречия и неясноти, които се нуждаят от научно определение основано на фактологически проучване за възможно най-пълноценно историографско описание на неговата дейност в България.

Историческите факти дават яснота, че Карл Дийм сътрудничи на държавни институции и спортни организации в България в продължение на 11 години, той посещава страната многократно и има сериозни ангажменти с правителството на България. Въпреки това, тези страни от неговата дейност все още остават неизяснени както в международната научна литература, така и в България в своята цялост. В историческите проучвания и в Европа, и в България има натрупани идеологеми, които пречат за обективната и експертна преценка за дейността на Карл Дийм в България, за влиянието и последиците на неговата дейност за развитието на телесната култура в България. Именно въз основа на това противоречие, както и въз основа на непълноценно и преднамерено отношение и изследване на неговата дейност в България, се дава възможност за формирането на хипотезата че:

1. Сътрудничеството в областта на телесната култура между Германия и България в периода след Първата световна война до края на Втората световна война се осъществява благодарение на поредицата от обективни и субективни фактори, които се разкриват пълноценно в ангажимента на Карл Дийм като организатор, специалист, държавен служител, спортен и олимпийски деятел за изграждане на най-модерна за времето си държавно-обществена система за развитие на телесната култура в България.
2. Приносите на Карл Дийм за издигане организационно-управленското и методическото равнище на телесна култура в България се свързват с изграждането на цялостен модел на функциониране на телесната култура и формирането на първата национална стратегия реализирана в неговия „Организационен план“. Този модел обхваща формирането на концепция, общодържавна цел, създаване на

организационно-управленски механизъм и структури, въвеждане на стандарти и изисквания за развитието на спорта и телесното възпитание, решаване на проблема с подготовката на специалисти и създаване на национална система за методическо развитие на телесната култура, финансово и административно-правно обезпечаване на реформите, въвеждане петгодишно планово развитие на телесната култура.

3. Осъществяването на представените от Карл Дийм организационни реформи на телесната култура в България се извършва в условията на две коренно различни политически системи в страната, обаче неговите реформи остават непризнати и непознати сред спортната общественост и наука.

Цели и задачи на изследването

Цели

Целта на настоящия труд е да се осъществи пълноценно изследване върху дейността на Карл Дийм в България в контекста на значимостта на тази личност в международното спортно и олимпийско движение, съобразно поставените в хипотезата проблеми и въпроси.

Задачи

Тази цел налага разрешаването на следните изследователски задачи:

1. Да се направи цялостен исторически преглед на дейността на Карл Дийм в България за периода 1933-1944 г. като се изяснят всички значими детайли свързани с развитието на телесната култура в България, неговото творчество, сътрудничество и взаимодействие с представители на спортни организации и държавни институции в България.

Необходимостта от цялостен преглед на историческите факти, събития и процеси се налага от необходимостта да се съберат достатъчно емпирични данни с оглед възможността за по-обективна и пълноценна характеристика и оценка на неговата дейност и влиянието му за

развитието на телесната култура в България, тъй като до сега в научните изследвания няма пълноценно събрани сведения в тази насока.

2. Поради това, че Карл Дийм е една противоречива личност, се налага да се направи разграничение между неговите убеждения и експертната му дейност като спортен деятел и специалист.

3. Да се разкрият последиците и основните приноси на Карл Дийм за развитието на телесната култура в България.

Именно в тази част на проучването се поставят най-значимите акценти с оглед обективизиране на историческите процеси на културно, идейно и организационно въздействие и влияние, в случая в областта на телесното възпитание и спорта в България и по-специално, в изграждането на държавно-обществена система/модел на телесна култура в страната с всичките аспекти в организационно-управленско, методическо, социално, икономическо и финансово правно отношение.

Обект и предмет и на изследването

Обект

Обект на изследването е личността и дейността на Карл Дийм в България, като за осъществяването на изследването е необходимо да се разкрият някои съществени моменти от неговата дейност и роля в развитието на телесната култура в Германия, в Европа и в рамките на международното олимпийско движение.

Предмет

Предмет на изследването са многостранныят спектър от дейности обхващащи политически, административни, спортно-методически, организационни прояви и взаимоотношения, научна, публикационна и експертна работа и продукция на Карл Дийм, която засяга развитието на телесното възпитание и спорта в България.

Методика и организация на изследването

Самото изследване е проведено в три основни етапа съобразно изискванията както и ограниченията на изследователската тема. Поради това, че основната част от изследванията свързани с дейността на Карл Дийм са отразени в международната научна литература в издания на германски, английски, гръцки и испански езици, както и събиране на историческа информация – периодични издания, документи, материали, в първия етап на изследването свързан със систематизацията на литературните източници и обогатяване на емпиричната информационна база, включваше:

- Интернет проучване в редица Европейски библиотеки на издания свързани с живота и дейността на Карл Дийм, негови произведения, издания и документи.
- Работа в исторически архиви в България и Германия – Държавен исторически архив София, Карл и Лизелот Дийм архив Кьолн (CuLDA), Държавна и Университетска Библиотека Хамбург, Архив на Федерално министерство на Външните работи в Берлин, Национална библиотека „Св. Кирил и Методий“, Софийска градска библиотека, Исторически архив и библиотека НСА, Окръжен държавен Архив София. Въз основа на работата в тези институции бе събран критично достатъчен обем за пълноценно проучване на научните постижения свързани с изследванията върху дейността на Карл Дийм, както и достатъчно надеждни източници на информация свързани с неговия престой в България за периода 1933 г.-1943 г.
- Несъмнено, в частни колекции, регионални архиви е възможно в бъдеще да бъдат откривани исторически материали, които несъмнено ще бъдат в потвърждение на откритата в рамките на това изследване информация по темата.

Вторият етап в провеждането на изследването е свързан с обработката на получените сведения чрез верификация на данните, изграждане на времево-функционална картина на дейността на Карл Дийм в България, проучване на неговата биография, дейност в Германия и на международно равнище за

изграждане на концепцията на изследователската работа, въз основа на които да се изгради изследователската теза. През този период бяха изготвени и три публикации намерили място в реферирани издания.

Третият етап от изследователската работа включва цялостното разработване на дисертационния труд, свързано както с формирането на историческия наратив, така и развитието на коментарно дискуссионни компоненти в изложението въз основа на тезите и концепциите по темата в съответствие с историческата фактология. През този етап бяха направени и редица проучвания върху моделите на телесната култура в Европа и България през изследваната епоха, Олимпийското движение и философия с оглед изграждането на обективни критерии за преценка на дейността на Карл Дийм в България.

Сложността на изследователския проблем наложи използването на комплекс от методи за изследване, сред които са:

1. Проучване и систематизиране на литературните източници
2. Събиране, анализ, верификация и обработка на информацията от откритите исторически документи и материали
3. Историческа реконструкция и съпоставка
4. Текстова обработка и дигитализация на автентични документи

Ограничения и проблеми на изследването

Поради значителното идеологическо и политическо натоварване на изследванията за Карл Дийм в Европа и по-специално в Германия свързано с неговата принадлежност като държавен служител по време на националсоциалистическия режим на Хитлер в Германия и поради отсъствието на изследвания за дейността му в България, настоящото проучване се съсредоточава върху обективно и пълноценно изследване на фактите, които дават възможно най-точната представа за работата на Карл Дийм в България. В разработката, с оглед последователността на изложението, се правят препратки, в които се регистрира наличието на различна интерпретация и противоречиви оценки и отношение към Карл Дийм. Несъмнено, върху неговата дейност в България безусловно влияние имат официалните постулати на германската външна политика и държавност, в които България се разглежда като съюзна

държава. Същевременно в текстовете косвено може да се докаже и отношението и разбиранията на Карл Дийм за България отразяващи западноевропейското буржоазно разбиране за страната като изостанала, бедна и с ориенталски тип култура държава.

Поради липсата на безусловно изяснена информация по тези въпроси от историческите източници, в изследването не се прави анализ на политическата идеология на Карл Дийм.

Изложение

След общото представяне (глава 1, вж. по-горе) темата на изследването е разгледан подробно в две глави:

- Животът и дейността на Карл Дийм в контекста на спорта в Германия и Европа както и във връзка с Олимпийските игри (глава 2), както и
- Дейността на Карл Дийм в България през 1933-1944 г. (глава 3), преди да бъдат направени окончателните разсъждения в глава 4.

Основни приноси на Карл Дийм за спорта в Германия, Европа и Олимпийското движение

Биографични бележки

В допълнение към най-важните житейски събития на Дийм, както в личен, така и в професионален план, е разгледана и дейността му в областта на организацията, политиката и преподаването на спорта. Представена е и твърде противоречивата дискусия за Дийм, доколкото това е научно обосновано в дадения контекст и изглежда релевантно за разбирането и класифицирането на личността на Карл Дийм от гледна точка на историята на спорта, по-специално по отношение на неговата международна консултантска дейност.

В германската, а и в европейската спортна история има малко личности, които в своето време са имали трайно значение за развитието на спорта като социално явление. Сред имената на Фридрих Ян, Франциско Аморос, Пер Линг, Томас Арнолд, , както и инициатора на съвременните олимпийски игри Пиер де

Кубертен, трябва да се спомене и германецът Карл Дийм, който развива, насърчава и оставя трайна следа в спорта както в национален, така и в международен контекст по време на неговата дейност през 20 век. Организаторските му способности, новаторската му далновидност по отношение на бъдещото развитие на спорта, осъзнаването на възпитателното значение на спортното образование, журналистическият му талант, стремежът и реформаторският дух, с които преследва идеите и целите си, и не на последно място олимпийската идея, която го вдъхновява, го превръщат в търсен експерт в Германия и в чужбина и в една от най-изявените личности в световната история на спорта.

- 1882 г. Роден на 24 юни във Вюрцбург, по-късно се премества в Берлин
- 1903 г. Секретар в Германска спортна служба за лека атлетика
- 1904 г. Основаване на Асоциация на берлинските клубове по лека атлетика
- 1913 г. Избран за Генерален секретар на Олимпийските игри в Берлин през 1916
- 1920 г. Съосновател (заедно с Теодор Левалд¹) и заместник-ректор² на Германското Висше училище за физически упражнения в Берлин (до 1933 г.)
- 1936 г. Генерален секретар и главният организатор на XI Олимпийски игри в Берлин и Гармиш-Партенкирхен
- 1937г. Пътуване до България и тримесечен престой с цел консултиране на правителството и изготвяне на насоки за младежкия и училищния спорт**
- 1938 г. Първи проект за създаване на Олимпийска академия в Гърция; директор на Международния олимпийски институт в Берлин (IOI, до 1945 г.)
- 1947 г. Основател и ректор на Спортния университет в Кьолн (*от 1965 г. "Deutsche Sporthochschule Köln"*), заема длъжността до смъртта си през 1962 г.
- 1956 г. Награден с "Олимпийска грамота за заслуги" от МОК

¹ Теодор Левалд (1860-1947 г.) е високопоставен германски администратор и, наред с другото, член на Изпълнителния комитет на МОК. По това време той е председател на Организационния комитет на Олимпийските игри, който основава преди назначаването на Хитлер за райхсканцлер, знаейки, че националсоциалистите първоначално отхвърлят олимпийската идея - "интернационализмът и пацифизмът на олимпийската идея" не отговарят на мирогледа на техните лидери.

² Назначението като проректор става възможно, след като Теодор Левалд успява да спечели спортно-ентузиастичния лекар проф. д-р Аугуст Бийр за поста на ректор на новосъздадения университет, който от своя страна показва своята признателност, като присъжда титлата "Dr. h.c. med." на Берлинския университет на Карл Дийм, неговия заместник, в 1921.

1962 г. Умира на 17.12. в Кьолн

В самата Германия Карл Дийм оставя своя отпечатък върху германския спорт и по-специално върху олимпийските спортове в продължение на повече от шест десетилетия в рамките на четири системи на управление по време на:

- Германския Райх, императорски („кайзерски“) период, 1905-1918 г.,
- „Ваймарската република“, 1919-1933 г.,
- "Третия райх" (националсоциализъм), 1933-1945 г. както и след Втората световна война, по време на
- Федерална република Германия от 1949 г. до смъртта си през 1962 г.

В началото на 20 век Карл Дийм прави опити да стане професионален военен, но не е одобрен и това дава начало на неговото обвързване със спорта като основна мисия в живота.

Силно повлиян от духа на спорта Карл Дийм става журналист и се утвърждава като плодотворен публицист още на млади години.

В допълнение към чисто журналистическата си дейност Карл Дийм все по-често поема административни и организационни задачи в германската спортна политика. На 31 март 1903 г. е избран за Първи секретар на Германския спортна служба за атлетика (D.S.B.f.A.), въпреки че преди това често се е изказвал доста пренебрежително за този орган. След това през ноември 1904 г. той става съосновател на "Verband Berliner Athletik-Vereine" (VBAV),³ а през следващата година е избран за негов председател.

От 1917 г. Карл Дийм е генерален секретар на DRA⁴, след като вече е бил "генерален секретар на Олимпийските игри през 1916 г." в DRAfOS от 1913 г.

Социалното разделение, което преобладава в Германия след Първа световна война, се отразява и в областта на физическите упражнения. В дадения случай

³ VBAV е сдружение на всички клубове, които членуват в него, в настоящия случай регионално сдружение за по-голямата част на Берлин, под "спортната власт", която от своя страна има само ограничени административни задачи на ниво Райх, докато сдружението представлява интересите на клубовете.

⁴ Държавен комитет за спорта ("Deutscher Reichsausschuss"). DRA води началото си от "Германския държавен комитет за олимпийски игри" и се превръща в най-голямата и най-влиятелна организация за физически упражнения през годините на Ваймарската република. Към края на Ваймарския период в нея членуват над седем милиона души в 38 гимнастически и спортни асоциации

гимнастиците и спортистите се сблъскват с подсъзнателното си самовъзприемане като пазители на националните (гимнастиците) или международните (спортистите) ценности с цел изграждане на общност и национална идентичност, от една страна, и формиране на физическа култура наред с интелектуалната култура и образователните ценности на идеята за състезание, от друга.

Дийм е смятан за привърженик на "спорта". Отборните и състезателните спортове го вълнуват от дълго време, особено след проучвателното му пътуване до САЩ през 1913 г. Индивидуалното представяне и идеята за поставяне на рекорди противоречат напълно на „доктрината“ на гимнастиката. Ето защо не е изненадващо, че между "спортистите", от една страна, и "гимнастиците", от друга, представлявани от Едмунд Нойендорф⁵ като председател на Германската гимнастическа асоциация (*Deutsche Turnerschaft, DT*), е имало постоянни търкания.

Дийм упорито защитава върховенството на ДРА и настоява, че ДТ трябва "да остави настрана традиционните си претенции за власт като най-голямата, най-старата, "най-германската" организация, упражняваща индивидуални функции", и да се подчини на ДРА като единствена върховна организация за телесна култура. Самият Дийм се стреми да успокои продължаващия конфликт между гимнастиците и спортистите.

Дискусията по тези въпроси е от съществено значение по поставената тема за ролята на Карл Дийм в България (вж. по-долу), защото той поставя въпроса за обединението на спортните организации с гимнастическия съюз Юнак през 1937 г., като част от неговия Организационен план. В България той отново настоява за водещото значение на спорта като концепция за развитието на телесната култура, което довежда и до създаване на опозиция срещу неговата мисия от страна на Съюза на българските гимнастически дружества „Юнак“.

Поради огромния капацитет на неговата административно публицистична дейност и възможността да обработва значителни масиви от информация, Карл Дийм се изявява и като изследовател и учен. Неговото творчество заема важно

⁵ Едмунд Нойендорф (1875-1961) е германски педагог (наред с другото и преподавател по спортно образование в университета в Бон), спортен ръководител в "Третия райх" (DT и "KdF") и по-късно, след войната, духовник

място в науката благодарение на широкия си спектър от трудове в областта на спортната история и теория. Може да се каже, че Дийм поставя началото на систематизацията на официалната спортна статистика с издаването на поредицата „Годишник на телесната култура в Германия“ от 1920 г., където се публикуват официалните статистически сведения по широк спектър от показатели и предметни области сведения за дейността на спортните организации и постижения в страната. И до днес тези годишници служат като безусловна документална база за изследвания върху еволюцията на спорта в Германия.

Карл Дийм публикува изследвания и в областта на спортната история. Една от най-значимите от тях е "Световна история на спорта", но по-голямата част от трудовете му са осъществени по време и след приключването на мандата му като заместник-ректор на Германското висше училище за физически упражнения (Берлин, 1920-1933 г.), а по-късно и като ректор на Германския спортен университет, основан в Кьолн през 1947 г.

Спортната кариера на Дийм е по-скоро незначителна. Въпреки че се занимава с различни спортове и ежедневно практикува лека атлетика и гимнастика до дълбока старост, той не се отличава с особени постижения, нито пък се смята за особено талантлив или успешен спортист.

Спортните амбиции на Дийм не се ограничават само до тренировки: Най-напред основава клуба "Арго" (1896 г.), а по-късно, с настъпването на пролетното размразяване, и ("пешеходното") бягане в "Sportvereinigung Möve Berlin" (1897 г.) и не на последно място - организираните от него състезания по бягане, които по онова време често все още се възприемат като "неразрешено организиране на публични състезания" и се наказват от полицията.

С основаването на клубовете "Арго" и "Sportvereinigung Möve Berlin", последният дори включва устав, клубен вестник, който той пише и публикува (... чиито двадесет броя бяха написани на ръка и хектографирани от мен"), той успява да продължи работата си, в рамките на който той красноречиво ръководеше клубните дела:

"Ето защо мога да предположа, че присъстващите тук господа (всички те бяха петнадесетгодишни) искат да насърчават и подкрепят тези начинания заедно с нас, и затова завършвам с пожелание за тяхното бъдещо щастие, убеден, че те ще ни подкрепят като верни сътрудници за издигането на немския спорт и просперитета на нашето сдружение, [...]".⁶

Тук се проявява склонността на Дийм да организира, регулира и разпределя задачите. През 1896 г. той е сред съоснователите на "Спортния клуб в Берлин". Този клуб, заедно с "Amateur-Sport-Club von 1895", а по-късно и с "SC Marcomannia", който той основава през 1899 г., се обединяват в "Sport-Club von 1895/1896", чието име е променено на "Berliner Sport-Club" (BSC) от Карл Дийм през 1905 г. Основата на този клуб е леката атлетика, въпреки че той е отворен за всички спортове. Карл Дийм става председател на този клуб през 1906 г. и остава такъв до 1922 г.

Създаването на Германското висше училище за физически упражнения (DHfL)

Като спортен деятел Дийм също така отчита съществуващия дефицит на подходящи учители по спорт в училищата. През 1920 г. по инициатива на Дийм и след дългогодишни спорове с училищната администрация в университета "Фридрих Вилхелм" в Берлин⁷ е основан първият "Германско висше училище за физически упражнения". Той пише за мотивацията за основаване на университета:

"Той трябваше да бъде безплатен научноизследователски център за всички многостранни ефекти и проблеми на физическите упражнения и да обнови преподаването на физически упражнения в тясна общност на науката и практиката."⁸

Едмунд Нойендорф пише през 1932 г. за това висше училище:

"Според меморандума на Дийм⁹ колежът трябваше да служи предимно за обучение на учители. За тази цел в него се приемат младежи, мъже и жени, които са положили успешно изпитите за завършване на деветстепенно средно училище.

"Меморандумът" предвижда четири задачи е трябвало да бъдат изпълнени чрез тези стълбове за обучение:

⁶ Също;

⁷ От 1949 г. "Хумболт-Университет в Берлин".

⁸ Diem, C. (1924), стр. 6

⁹ Вж. "Denkschrift über die Gründung einer Deutschen Hochschule für Leibesübungen, 1919 г. Вж. също така Diem, C. (1942), стр. 1276 и сл.

"Първо, обучението на учители по гимнастика и спорт¹⁰ по основна професия.

Второ, то да бъде задължително за по-нататъшното обучение на ръководителите на всички клубове по гимнастика и спорт.

Трето, да има ръководно значение практическите и научните изследвания в областта.

Четвърто, популяризиране на културната мисия на физическото възпитание."¹¹

Както се вижда, тази концепция напълно съвпада с мисията на Държавното висше училище в София, основано през 1942 г., отразено в Закона за Държавното висше училище за телесно възпитание и в програмната реч на първия ректор на ДВУТВ, проф. Георги Караиванов. (вж. по-долу)

Едва през 1931 г. DHfL е окончателно признат от държавата чрез сливането на DHfL, Пруския университет по физическо възпитание и "Института за изследване на физическите упражнения и физическото възпитание", оглавяван от Дийм и Нойендорф и съответно преименуван, като консорциум.

Макар практически по своята функция той има огромни отговорности по развитието на Германското висше училище по телесните упражнения, той официално е назначен за проректор едва през 1931 г.

След завземането на властта от Адолф Хитлер и освобождаването на Дийм от всички длъжности, все пак той успява да запази за себе си поста генерален секретар на Организационния комитет на XI Олимпийски игри през 1936 г. Успехът на тези игри, които той организира до голяма степен, затвърждава репутацията му на компетентен спортен деятел, поради което по-късно е назначен за директор на Международния Олимпийски Институт (МОИ/IOI) в Берлин.

„Дебатът за Дийм“

¹⁰ Колко деликатна е била по това време терминологията на бъдещата сфера на дейност на студентите от DHfL, показва обяснението в "Unsere Hochschule" (Нашият университет) от 1922 г., което следва този списък: "Няколко думи за официалната титла "учител по гимнастика и спорт": Съпоставеният термин гимнастика и спорт не съществува за университета. Ние признаваме само една единна област "физически упражнения". Двойното име е просто отстъпка пред езиковата употреба на асоциациите", Diem, C: (1942), стр. 1279

¹¹ Също, стр. 1278 и сл.

Още приживе Дийм се сблъсква не само с признание, но и със силни критики, особено след Втората световна война.

Дейността и личността на Карл Дийм стават обект на сериозни политически спорове засягащи отношението на съвременните обществени групи и партии към историческото минало на Германия. Това е довело до създаването на нов тип изследователска дейност свързана със спора дали Карл Дийм е национал-социалистически функционер и ръководител, дали неговата идеология в спорта е отражение на основните постулати на хитлеризма и дали той има определени отговорности и вина в рамките на общите обвинения срещу национал-социализма в Германия.

„Ако оценките от кръга на бившите приятели, студенти и служители се определят от „благоразположението на партиите“, то образът на Карл Дийм на идеологическите противници е объркан от „омразата“, пише Бернет през 1987 г. в своя трактат за Карл Дийм и неговото дело¹²

Ако се има предвид, че Дийм е бил вероятно най-важният и влиятелен спортен деятел по време на четири много различни социални системи в Германия и "винаги е създавал най-вдъхновяващите си творби от "момента", бързо става ясно, че "тези тесни връзки с "духа на времето" [го правят] по-уязвим от един далеч от реалността теоретик".¹³

Конфликтът относно правилното тълкуване на дейността му и последиците от нея за развитието на спорта като цяло стана особено ясен в писанията на критиците на Дийм и други известни учени по повод конгреса на Германския спортен университет в Кьолн на 10 и 11 декември 2010 г. на тема "Култура на паметта в спорта".¹⁴

¹² Bernett, H. (1987), стр. 12

¹³ Bernett, H. (1987), стр. 7

¹⁴ Mentel, Ch. (2012): "Проф. д-р Франк Бекер преподава Нова и Съвременна история в Университета Дуисбург-Есен от 2011 г. От 2005 г. работи по тригодишния изследователски проект "Животът и делото на Карл Дийм", посветен на спортния деятел Карл Дийм (1882-1962 г.), който е възложен след публичен търг от Германският спортен съюз респ. Германският олимпийски спортен съюз и Германския спортен университет в Кьолн, чийто основател е Дийм, и е финансиран предимно със стипендия от фондация "Алфрид Круп фон Болен и Халбах".[...] След края на проекта и все още по време на етапа на публикуване на томовете възниква открит конфликт между Бекер и някои представители на научния консултативен съвет на изследователския проект. [...] В окончателния

В този дебат така наречените "Диймолози", т.е. апологети на Дийм, бяха и са противопоставени на така наречените "критични историци".

Истинските постижения на Карл Дийм, обединението на гимнастиката и спорта, налагането на позитивно разбиране за спорта, популяризирането на олимпийската идея, съвременните постижения в областта на организацията и политиката на спорта и не на последно място приносът му към историята на спорта обаче са почти неоспорими от критиците. Може би именно тези безспорни успехи и постижения са причината, поради която от съвременна гледна точка политическото му поведение изглежда много по-спорно и заслужаващо критика.

Независимо от появата на други спортни дейци по това време и предвид общото динамично развитие на спорта и свързания с него ентусиазъм, Карл Дийм има особено значение за спорта в Германия през XX в., преди всичко по отношение на

- организация,
- обучението и методологията,
- олимпийска философия и образование както и
- спортна политика и общество.

В заключение следва да се подчертае, че и двете страни в дискусията признават важността на приноса на Карл Дийм, който има не само национално, но и международно значение. Различията в позициите са свързани със степента на това признание и с подробностите в познанията за него и неговата оценка.

Карл Дийм и Олимпийското движение

Друг важен аспект на разглеждането на Дийм е връзката му с Олимпийското движение. Тук са представени неговите мисли и идеи за "Олимпия" като цяло: Институционални аспекти, организацията и развитието на Олимпийските игри както и връзката с Пиер де Кубертен и управлението и оформянето на неговото олимпийско наследство.

доклад на проекта консултативният съвет определя работата на Бекер като научно неадекватна.",
цит.

Първата "среща" на Дийм с Пиер де Кубертен той сам датира от 1906 г. по повод на Олимпийските (междинни) игри 1906 г. в Атина, като в есето си "Пиер де Кубертен (1863-1937)" от 1941 г. споменава - не съвсем без суета - първото "виждане" на Кубертен. Всъщност първата съществена среща между двамата вероятно се е състояла през 1913 г.¹⁵ по време на конгреса на Олимпийския комитет в Лозана.

След края на Първата световна война връзката между двамата мъже се съживява.

През следващите години двамата се срещат отново и отново, включително през 1933 г. по време на фестивала на немската гимнастика в гр. Шафхаузен.

Впоследствие Дийм смята, че е отговорен за съхраняването и развитието на олимпийското наследство на Кубертен в неговия дух:

„Последният път, когато го посетих, беше шест месеца преди смъртта му в Женева. По това време той е зает с въпроса какво ще стане с наследството му и най-вече дали няма да е възможно да продължи списанието "La Revue Olympique", което е основал, и научните изследвания върху олимпизма.“¹⁶

Трудно е да си представим човек, който в продължение на десетилетия се посвещава на една идея както и на нейното практическо и съдържателно изпълнение, ако не се идентифицира и с нейния произход и философия, в този случай с олимпийската идея и "олимпийското възпитание".

Карл Дийм се изявява не само като спортен журналист и организатор на олимпийски игри, но преследва и образователни и идеологически цели. Привързан от ранна възраст към спорта, който е напълно различен от (немската) гимнастика, и от модерните олимпийски игри, Дийм развива образователна философия и мисловна школа, която - и тук мислите на "гимнастиците" и "спортистите" съвпадат - включва и личностно изграждане и социални компоненти.

¹⁵ Тук източниците (или паметта на Дийм?) са двусмислени: в запис в дневника от 06.06.1930 г. Дийм пише: "Основателят на Олимпийските игри, барон Пиер де Кубертен, ми изрази през 1912 г. [sic!], когато честването на VI Олимпиада за 1916 г. беше прехвърлено в град Берлин, желанието да се съчетае церемониалния акт на игрите...". Вж. Diem, C. (1942), стр. 279

¹⁶ Също, стр. 256. Дийм приема тази молба и наистина между 1938 и 1944 г. са публикувани общо 23 броя на многоезичния "Олимпийски преглед", който може да се разглежда в традицията на "Revue Olympique" и който също е официален орган на МОК. Вж. също раздела за IOI/MOI

Като апологет на Кубертен обаче Дийм трябва да е бил наясно със съответните и известни публикации на Кубертен, най-вече с "La pédagogie sportive",¹⁷ както и с идеите, залегнали в основата им, включително тези на английския образователен реформатор Томас Арнолд и неговите идеи за "християнско образование за джентълмени" и "честна игра", "духът на ръгбито", които трябвало да определят стила на реформираните обществени училища на зараждащата се британска индустриална буржоазия.

В името на това, състезателите да се възпитават в избягване от "крайностите в съревнованието", при което става дума само за победата и първото място на всяка цена, и насочване към "умереното състезание", което особено в рамките на олимпийските игри следва да има омиротворяващ ефект, Кубертен разсъждава, воден от шест принципа:

- Равенство
- Аматьорство
- Значимост на участието над победата – съревнованието като по-значимо от резултата
- Дисциплина
- Интернационалност, среща и взаимно опознаване
- Респект към другия - като приятел и като противник¹⁸

На това изискване отговаря и изявлението на Кубертен от 24.07.1908 г. по повод на даден от британското правителство банкет в чест на МОК, на който той парафразира думите от проповедта на Талбот по следния начин:

„На тези Олимпийски игри важното е не толкова да спечелиш, колкото да участваш.“, от което по-късно се развива неговото философско мото: „Важното в живота е не победата, а борбата. Най-важното е не да си спечелил, а да си се борил добре.“ *„L'important dans la vie, ce n'est le triomphe, mais le combat. L'essentiel n'est pas d'avoir vaincu, mais de s'être bien battu.“*¹⁹

¹⁷ Книгата е публикувана през 1928 г. в превод на немски език под заглавие "Sportliche Erziehung"

¹⁸ S.a. Martinkova, I. (2012), стр. 791

¹⁹ Цитирано по Durry, J. (1997), стр. 5. И Widlund, T. (1994), стр. 11:

Повод за това изречение, при което Кубертен твърди, че се е позовал на американския епископ Етелберт Талбот, за да не бъде изложен на евентуален упрек за „предупреждение“ (s.a. Schmieder, J. (2010)) спрямо британските и американските спортисти, трябва да е бил в крайна сметка един повторен спор между американски и британски бегачи, този път за победата в 400 метра бягане, на Олимпийските игри през 1908 г. На Олимпийските игри в Берлин през 1936 г. по време на церемонията по откриването от високоговорителите прозвучава гласът на Кубертен с думите: *“Important aux Jeux Olympiques, ce n'est pas tant d'y gagner que d'y avoir pris part; car l'essentiel dans la vie, ce n'est pas tant de conquérir que d'avoir bien*

Както беше обяснено в началото, писменото наследство на Дийм е почти невъзможно да бъде пренебрегнато. Колко значими са били за него Олимпия и олимпийската идея, става ясно от индивидуалните и колективните публикации. Две монографии и едно вече споменато периодично издание привличат вниманието с ключовата дума "Олимпия":

- "Olympische Flamme" (Берлин 1942 г., вж. по-горе) и
- "Der Olympische Gedanke" (Schorndorf 1967), както и
- "Olympische Rundschau", публикувани от МОИ между 1938 и 1944 г. "

През 1951 г. Дийм е главен редактор на списанието "Olympisches Feuer", списание на Германското олимпийско дружество (DOG), което излиза ежесечно до 2017 г., а след това се печата само на тримесечие.²⁰

Освен това има голям брой есета, лекции, бележки и други писмени материали по темата "Олимпия". Тези публикации представляват колекция от доклади, речи, меморандуми и др. относно олимпийската идея и олимпийските игри.²¹

Впечатляващо е, че Карл Дийм проявява такива задълбочени познания за древността и културно-историческия контекст, както и очевидно голяма начетеност и международна информираност в по-късния си живот, така че е в състояние да коментира не само организацията и администрацията, но и изпълнението и приложението на отделните спортове, особено по олимпийските критерии.

Сред специалните му постижения в олимпийския контекст могат да се изброят и редица церемониални и символични нововъведения, които са оцелели и до днес: щафетата с олимпийския огън, церемониите по откриването и закриването на

lutte." Бъдещата интерпретация и етикетът „олимпийска мисъл“ с творческото съкращение „Участието е всичко“, обаче, не произлиза от Кубертен (вж. Schmieder, J., също там.), цит. 24

²⁰ От март 2020 г. насам списанието се публикува в цифров вид с постоянни актуализации. Заслужава да се отбележи, че функцията за търсене в архива на "Олимпийския огън" не предоставя никакви доказателства за (Карл) Дийм.

²¹ Докато "Олимпийският пламък" обхваща най-широкия възможен спектър на спорта по смисъл, време и свят, организация и практика - подзаглавията на трите тома, - "Олимпийската мисъл", антологията от речи и есета, публикувана от CDI през 1967 г., т.е. пет години след смъртта на Дийм, се фокусира върху олимпийското, като възприема редица по-скоро безобидни или по-малко "натоварени" текстове от първото издание.

игрите, съпътстващата културна програма, както и отделни специфики на Игрите в Берлин.²²

През целия си живот Дийм ръководи действията си от олимпийската идея, към която се придържа от ранна възраст и която се превръща в движеща сила и лайтмотив на мисленето му по отношение на спортното образование и организация. Тази идея е подхранвана от настроението на времето, което се заражда в Германия от средата на XIX в., и от интереса към древността и античния спорт, който се появява в Германия след гимнастическото движение на Фр. Л. Ян и революцията от 1848 г.

Изглежда обаче, че философията, залегнала в основата на шестте му десетилетия работа като спортна личност, е получила само второстепенно внимание: олимпийската идея в най-широк смисъл.

Що се отнася до личността на Карл Дийм, мотивите и сложността на възгледите му, принципите му на атлетизъм и ценностите на личността във връзка със спорта като носител на социокултурни постижения за човека и обществото, както и постиженията със специално внимание към Олимпия и идеалите, които я съпътстват, това изследване има по-скоро описателен или илюстративен характер, без да иска да предприеме оценка или класификация от гледна точка на оценката, формирана от днешното познание за събитията от съответните епохи и техните исторически и политически последици

Тук ще бъдат разгледани и институции, свързани с Олимпийските игри, като Международния олимпийски институт и Международната олимпийска академия.

Още през 30-те години на миналия век се появяват първите идеи за създаване на Международна олимпийска академия (МОА). Кубертен, който през 1925 г. се оттегля от поста си на президент на МОК, преследва идеята за образователна институция, която да съпътства "Олимпийските игри". Първоначално тези планове се провалят и вместо това Дийм поема управлението на (в крайна сметка

²² примерно рекламен плакат, специално изработени плакети (медали) за победителите, почетни грамоти за участниците във факелното бягане и не на последно място - според Дийм "красив символ на германската същност, германската мощ, германската сила и германското гостоприемство" - дъб за победителите. (Diem, C. / CDI, 1967 b, стр. 79)

националния) Международен олимпийски институт (МОИ), който съществува до 1945 г.

Основаването на МОА се базира на идеята на Кубертен за създаване на "Олимпийска академия". Той вече е обсъждал тази идея преди, но особено след Олимпийските игри през 1936 г., няколко пъти, между другото и с Дийм.

Колко сериозно Дийм и неговите съмишленици са се отнасяли към Олимпийската академия, личи от факта, че също през 1938 г. той представя проект за "покана за участие в търг", в който са записани подробности за спонсорството, мястото и продължителността, участниците и преподавателите, разходите и учебната програма на Академията, както и осемте тематични области на научните лекции.

След берлинските олимпийски игри (които са успешни за Германия) обаче Дийм успява само да убеди правителството на Райха да се съгласи поне със създаването на "Международен олимпийски институт" (МОИ).²³

Фактът, че за този институт са открити сравнително малко източници, изглежда е показателен за институционалната и историческата значимост на МОИ. Отделните електронни справочници се ограничават до това да информират в унисон само с едно идентично изречение, че Международният олимпийски институт е "институция, призната от МОК за "интелектуално насърчаване на световното олимпийско движение" под ръководството на Карл Дийм в годините между 1938 и 1945 г."

Противно на първоначалните намерения на основателите му и не на последно място поради липсата на международно спонсорство обаче този институт е по-скоро поредната пропагандна институция на националсоциалистите. През 1944 г. Институтът става жертва на една от многобройните бомбардировки на Берлин от страна на Съюзниците и повечето от неговите притежания са опожарени.

Наследникът на "Bulletin Officiel du CIO" и на "Bulletin du Comité international des Jeux Olympiques", инициран от Кубертен и впоследствие издаван под различни заглавия, по-известен като "Revue Olympique", като публицистичен орган на МОИ

²³ МОА и МОИ са две коренно различни институции, които по-малко информираният читател може лесно да обърка или да бъде склонен да разбере "като една". Общото между тях е олимпийската референция, но не и институционалната организация. Те са представени тук по реда на създаването им.

е "Olympische Rundschau", издаван под редакция ("*Schriftleitung*") на Карл Дийм. Той излиза в 23 броя между април 1938 г. ("III. година на XI. Олимпиада") и април 1944 г. („I. година на XIII Олимпиада"²⁴) Почти всички материали са публикувани поне на два, ако не и на три езика (немски, английски, френски), а в два случая дори на италиански (бр. 16 и 18, и двете през 1942 г.)²⁵. Обемът им варира и е между 30 и 60 страници. Всеки брой е богато илюстриран, някои от тях цветни.

През цялото време се разглежда спортно-политически, исторически, културни и административни теми, публикува се новини от асоциацията и се предлага форум за публикации на различни местни и чуждестранни автори.

Международната Олимпийска Академия преживява възраждане на идеята за създаването си в края на 40-те години на миналия век:

*"През 1949 г. Кецеас успява да убеди МОК да подкрепи създаването на Международна олимпийска академия (МОА). Тя трябваше да бъде финансирана и организирана от Гръцкия олимпийски комитет. Въпреки това мина още почти едно десетилетие, преди МОА да проведе първата си сесия в палатков лагер близо до древните забележителности на Олимпия."*²⁶

Тайхлер приписва на Дийм "единственото авторство на идеята за Олимпийска академия на мястото на древните спортове"

*"... и не само петдесет процента. Това, че е представил проекта на гръцкия НОК заедно с гръцкия спортен служител Кецеас, е имало чисто прагматични причини, за да се увеличат шансовете за успех."*²⁷

Бекер описва подробно колко много Дийм е отстъпил пред обвиненията срещу него от епохата на националсоциализма, омаловажил е ролята на "spiritus rector",

²⁴ Този специален начин на отчитане на съответната година се среща навсякъде - от първия до последния брой.

²⁵ Възможно е това да е израз на почит към Италия и "Немско-италианското дружество", чийто председател по това време е Ханс фон Чамер унд Остен.

²⁶ Naul, R. (2021), стр. 76, цит. 45

²⁷ Teichler, H. J. (2010), стр. 727, цит. 46

Колко различно може да бъде възприемането на идеята, формулировката и реализацията, както и съответната лична атрибуция, става ясно, когато погледнем дисертацията на Норберт Мюлер от 1978 г., тази на Нина Папас от същата година или "въведението" на д-р Баркър (1996 г.): Те виждат по съвсем различен начин интелектуалното авторство и реалното осъществяване, поради което Христина Кулури коментира в този контекст: "[...] наблюдаваме аналогия с историографията на олимпийските игри във връзка с идеята за тяхното възраждане: научният дебат се фокусира върху това кой пръв е замислил идеята, докато историческите условия, преобладаващи по това време, които са позволили - или пък са отrekli - осъществяването на идеята, се омаловажават.", Koulouri, C. (2007b), стр. 19

а също и същественото германско начално финансиране, за да може проектът най-накрая да успее през 1961 г., защото

"избягваме да придаваме на цялото тържество, което организираме (и плащаме), прекалено немски характер".²⁸

Докато първите летни академии все още се провеждат като палаткови лагери, от 1967 г. нататък се строят постоянни сгради. През 2003 г. МОА става самостоятелно юридическо лице, а от 2009 г. се засилва сътрудничеството с Университета в Пелопонес и се стартира подкрепяна от ЕС магистърска програма. Вече повече от 50 години се провеждат курсове не само за млади (спортни) студенти от цял свят, но и за журналисти, университетски преподаватели и дейатели, свързани с олимпийските игри.

Дейността на Карл Дийм в България 1933 - 1944 г.

Аспектите, представени във Втора глава, имат за цел да събудят разбиране за неговия мисловен свят, мотивите за консултантската му дейност в България и неговите препоръки, неговия "лайтмотив".

В допълнение към описанието на общественно-политическата, културната и икономическата ситуация в България между двете световни войни, с акцент върху българо-германските отношения, специално внимание ще бъде отделено на темата "спорт".

Поредицата от войни за национално обединение на България 1912-1918 г. прекъсват напълно възходящото развитие на страната във всички сфери на обществения живот и нанасят огромни поражения довели до мащабни изменения на социалния, политическия, икономически и културен живот в страната. Наред с пълното разорение на страната вследствие на тоталното изтощение от военните действия, България е наказана с жестоки постановления на Парижката конференция за сключване на договори с държавите победителки от Антантата. Това довежда до поредица от трусове във всички области измерими с понятието

²⁸ От писмо до германския учен по класическите науки Wolfgang Schadewaldt (цитирано по Becker, F. (2010), стр. 838, цит. 47

катастрофа, които довеждат до тежък обществен антагонизъм, насилие, радикализация на политическите идеи, криза в живота на младото поколение и в крайна сметка с гражданска война от 1923 г., чиито последици остават и до днес белези на разделение в обществото.

Налагането на чужди влияния вече не е въпрос на мода или увлечения, а на мащабни политически интервенции с цел моделиране на обществения живот в страната и налагане на външно политически зависимости.

Междувоеният период в България е белязан от още четири важни събития, които оказват влияние за развитието на телесната култура в страната:

1. Гражданската война от 1923 г.
2. „Бежанският заем“ от 1926 г.
3. „Голямата депресия“ от 1929 г.
4. Редица правителствени кризи от 1931 г. насам

Въпреки обаче че в сравнение с непосредствено следвоенното положение през 1918 г. през тридесетте години се наблюдава постепенно, макар и незадоволително, подобрене на икономическото положение и материалните условия на живот, все още липсват много от необходимите материални и инфраструктурни предпоставки, например за да се отговори на по-амбициозните изисквания в областта на образованието и законодателството. Това се отнася и за областта на модерния спорт.

Германо-българските културни отношения се основават на историческото обстоятелство, че държавните ръководители управлявали България са свързани с Германия: Александър фон Батенберг (1878-1886 г.), както и Фердинанд и Борис фон Саксен-Кобург-Гота (1887-1943 г.). В областта на телесната култура те са свързани с развитието на гимнастическото движение от 1878 г. със създаването на Гимнастическо-стрелческите дружества в Източна Румелия по подобие на турненското движение в България и впоследствие при развитието на Съюза на Българските гимнастически дружества „Юнак“.

За сближаването между двете страни вероятно допринасят и уважаваните и популярни в България немски училища. Те от 1921 г. нататък чрез нарасналия

брой на езиковите курсове и литературните вечери способстват за положителното възприемане на Германия и нейния културен живот в страната и през следващите две десетилетия.

А особено след Олимпийските игри през 1936 г. германският спорт като цяло, но и неговата организация и обучение в тази област в частност, получават повишено внимание.

Важна роля за разширяване на възможностите за спортен обмен има и Германско-Българското „Споразумение за сътрудничество в сферата на културата, включително училищното дело“ от 19 юни 1940), и работата на така наречената „Германска Академия“,²⁹ „Германския Научен Институт“ (1940-1944), , и на „Германско-българското дружество“, от немска страна, както и дейността на „Дружеството за българо-германско културно сближаване“, от българска страна, които разширяват германския авторитет в културно , политическо и икономическо отношение в България до 1944 г.³⁰

Спортното движение, сравнимо с "културата на физическите упражнения", която вече се е развила в западните страни около 100 години по-рано, започва в България едва успоредно с освобождението от османско владичество и лавинообразно от средата на 90-те години на XIX в. нататък.

Подкрепящата и определяща роля на държавата в (масовия) спорт в България е била и е по-силно изразена, отколкото в повечето страни от Централна и Западна Европа. В противовес на това и в съзнанието на хората творческата сила на

²⁹ Вж. Schaller, H. (2011). Официалното име е "Akademie zur wissenschaftlichen Erforschung und Pflege des Deutschtums" (Академия за научни изследвания и култивиране на немския език), основана през 1925 г. в Мюнхенския университет и натоварена с изпълнението на научни задачи, както и с популяризирането на езика в чужбина. "Германската академия имаше два отдела, един научен и един практически, и със сигурност до известна степен беше модел за структурата и целите на германските научни институти в чужбина." (пак там., стр. 25)

³⁰ Кюлюмова-Бояджиева представя много изчерпателно и информативно описание на културните отношения между България и Германия в периода 1919-1944 г., разделено на четири глави. За съжаление, тук няма нито дума по темата "спорт" или "физическо възпитание". Вместо това вниманието ѝ е насочено главно към културно-експанзионистичните и пропагандните усилия на Германския райх спрямо България, които започват най-късно в края на 20-те години на XX век и се засилват през 30-те години на XX век, например чрез Германския научен институт, Германско-българското дружество или училищата "Reichsdeutsche" в цялата страна, както и чрез голям брой двустранни споразумения и договори.

свободните сдружения или клубове, т.е. тези, които не са обвързани с държавни институции (например училищата), е била само недостатъчно развита, въпреки - или именно поради - силното индивидуалистично мислене и действия на отделния човек в българското общество.

След освобождението от османско владичество през 1878 г. гимнастиката става задължителен предмет в училищата. Освен това в цялата страна се създават клубове по гимнастика и спорт.

Ентузиазмът по отношение на спорта в България продължава десетилетия наред въпреки всички несгоди и недостатъци, което означава, че в страната е имало висока степен на откритост и желание за реформи, поне от идеалистична гледна точка.

България вече е участвала в първите съвременни олимпийски игри през 1896 г. Страната е представена от швейцарския учител по гимнастика Шарл Шампо (Charles Champaud), който по това време работи в България.

След 28-годишно прекъсване българските спортисти се появяват отново на олимпийски игри едва през 1924 г. в Париж и 1928 г. в Амстердам.

Финансите също са проблем през 1936 г., но дарение от Германия прави възможно българското участие: С посредничеството на българския дипломат Стефан Чапрашиков³¹ и благодарение на личните му контакти Германският райх предава на българското правителство дарението на Филип Ф. Reemtsma в размер на 20 000 райхсмарки. С делегация от 94 души, водена от цар Борис III, но включваща само 26 спортисти, България участва в Олимпийските игри през 1936 г. едва за четвърти път в историята.

Спортните дейности в България се регулират от Закона за спорта, приет през 1931 г., изменян три пъти през същата година.

Самият правилник за прилагане на закона се появи едва девет месеца след приемането му.

³¹ Стефан Чапрашиков, богат български индустриалец и дипломат в Берлин, Виена, Москва и др. и близък до българския царски двор, през септември 1929 г. в Лозана по време на 28-ата сесия на МОК е избран за член и заема този пост до самоубийството си през 1944 г. - обстоятелствата на смъртта му до ден днешен не са окончателно изяснени.

Следват нови изменения през 1937 г., последното от които е през декември същата година.³²

Хроника на посещенията на Дийм в България

Като съществена част от германското културно влияние в България може да се разглежда и консултантската дейност на Карл Дийм. Като важен фактор в Организационния комитет за подготовката и провеждането на XI Олимпийски (летни) игри в Берлин и IV Олимпийски (зимни) игри в Гармиш-Партенкирхен, той се свързва с водещите ръководители на спорта в България и с това се полага началото на едно дългогодишно сътрудничество от 1933 до 1943 г.

Важни сведения за неговата дейност в България са отразени в личните му дневници и писма. От записките в неговите дневници се разбира, че през 1933 г., 1937 г., 1939 г., 1940 г., 1942 г. и 1943 г. е пребивавал в България, по-специално в София, по-дълго време през 1937 г., най-малко за няколко дена и по повод различни разговори и срещи. През 1944 г. пак се е отбил по-скоро пътьом.

Със сближаването на България в политическо, икономическо и културно отношение с Германския райх след средата на 30-те години на XX в. германският спорт като цяло, но и начинът, по който е организиран, в частност обучението, попадат все по-често в центъра на вниманието на отговорните за политическите решения в България.

Всичко това накара българското правителство през 1937 г. да се обръща към германското правителство за основен експертен съвет в областта на спорта и физическото възпитание.³³

³² Поради много краткия период от време между завършването или предаването на плана на Организацията и приемането на измененията в закона, може да се счита за невъзможно идеите на Дийм все още да са били включени в гореспоменатия преработен закон за спорта, който остава в сила в този си вид до 1944 г.

³³ Поканата е отправена дори към съпругата на Дийм - Лизелот. С решение на Министерския съвет от 16 март 1937 г. министърът на външните работи Г. Кьосеиванов с предложение и молба до цар Борис III и получава неговото "Решение за възлагане на д-р Карл Дийм и неговата съпруга да проучат и предложат проект за реорганизиране телесното възпитание на училищата и извънучилищната младеж в царството и да начертаят основите на една планомерност във възпитателния и състезателен метод" в: "Държавен вестник", № 78 от 10 април 1937 г, в "Сборник на действащите закони по Министерството на народното просвещение, София 1940, стр. 400

Друг решаващ елемент при избора на Карл Дийм за съветник е фактът, че от 1932 г. насам той е работил в тясно сътрудничество при многобройните си предишни срещи със Стефан Чапрашиков, български посланик в Берлин по това време, почетен председател на БОК и виден член на Международния олимпийски комитет.

По време на най-значимото си пътуване за българския спорт до София Карл Дийм вече е признат и в очите на много германски и чуждестранни наблюдатели доказан и компетентен спортен деятел, макар и да не е политически безспорен, особено сред германските спортни власти. Освен това опитът му като дългогодишен проректор на Германското висше училище за телесни упражнения (DNfL), както и успехът му като организатор на Олимпийските игри в Берлин през 1936 г., сякаш го предопределят за задачата на правителствен съветник.

„Организационен план за физическото възпитание“

Задачата на Дийм е да "изработи общ план за физическото възпитание в училищата и клубовете", основан на "Закон за физическото възпитание на българската младеж" от 1931 г., Постановлението за прилагане и Закона за изменение и допълнение от 1937 г., отнасящи се както до двете.

„Да установи приложението на този закон в България" също е част от задачите му и в крайна сметка го довежда до лаконичното заключение, че "законът по същество не се прилага".

"Организационен план за физическото възпитание в България" от 1937 г. е първият по рода си в България, който установява ориентирана към държавност спортна политика и правителствен напредък, където също така е включена и определена рамката за научнообоснована, академична подготовка на учителите по спорт.

Той обаче беше приложен едва пет години след изготвянето му и става решаващ за проектирането и провеждането на академичното обучение на бъдещите спортни преподаватели и треньори в България:: На 15 ноември 1942 г. първите студенти започват обучението си в новосъздаденото Държавно висше училище по телесно възпитание.

В обобщение, в "Организационния план" и "Доклада" на Дийм, състоящи се от общо над 70 машинописни страници, могат да се посочат следните основни точки на необходимост, както и ключови констатации и препоръки за действие:

- Насърчаване и подобряване на спорта и гимнастиката в училищата и клубовете (обучение на учители, изграждане на оборудване и съоръжения,³⁴ интензифициране и диференциране на обучението и работата)
- Структуриране на системата на клубовете и федерациите ("стандартизация")
- Образование на лидери, общо обучение³⁵
- Организация на реформата (време, финанси, разпределение на персонала и сътрудничество между отделите и др.)³⁶

Изпълнението на организационния план и допълнителните разяснения към него в доклада му както и препоръките, които включват преди всичко реорганизация на спортното дело и работата с младежта, както и основаването на първия и единствен български спортен университет, са във фокуса на разработката.

Обаче работата на Карл Дийм в България не е от чисто спортно или педагогическо естество, а е пронизана и от политическо измерение, тъй като предложенията за реформи, изложени в неговия "Организационен план", целят

³⁴ Дийм признава, че голяма част от българските младежи са на ниво, сравнимо с навиците на западните им връстници, но също така признава и многобройните структурни дефицити в спортните съоръжения, които пречат на едно проспериращо развитие, поради което изрично се потвърждават съответните усилия за реформи: "Втора авторитарна личност, ..., е новият кмет на София Иван Иванов, който разчита изцяло на градоустройствения план на германския архитект професор Мусман. Кметът ме беше помолил да разработя този план заедно с професор Мусман по отношение на спортните съоръжения и аз успях да вмъкна в плана редица непланирани преди това, добре разположени спортни площадки, както и да проектирам подробно тяхното разположение. ... Планът съдържа и национален стадион, в който най-щастливо са обединени строителните идеи на Райхсшпортфелд." CuLDA-T (2009), стр. 1350 (Цит. 55) и копие от писмото до кмета Иванов от 12 ноември, 1937 г., с много подробен списък на критериите и степенуването на изискванията.

³⁵ За Дийм този аспект е от особена важност, "задължително условие", следвайки "доказаните" германски структури (напр. НЛ) и армията (спортът като "армейска детска градина").

³⁶ Въпреки че Дийм оценява организационните способности на българина, той вижда необходимост от действия в областта на организацията и администрацията: "За да осъществи плана си, поисках диктаторски правомощия за младежите, спортните ръководители и водещия министерски отдел. По пътя на нормалната администрация, както сам се убедих, задачата едва ли би могла да бъде решена." CuLDA-T (2009), стр. 1350, цит. 56

и обединяване и включване на всички спортни организации по подобие на разпространения в Германия "Националсоциалистически съюз за физически упражнения (NSRL)", ръководен от Държавния ръководител на спорта Ханс фон Чамер унд Остен. Важно е да се отбележи, че обединението върви ръка за ръка с гореспоменатия Закон за младежта. това предизвиква силна съпротива от страна на съществуващите дотогава независими български спортни организации, като Българската национална спортна федерация (БНСФ), която е подчинена на българската младежка организация "Бранник", сравнима с "Хитлерюгенд". В съответствие с политическата ситуация и в съответствие с политическата конюнктура "Бранник" е принуден да се обедини с най-старите български гимнастически дружества "Юнак", за да се създаде обща спортна организация с цел засилване на контрола от страна на държавата. Това принудително обединение е премахнато през 1944 г., когато на власт идват комунистите.³⁷

Изводи

В ретроспекция може да се каже, че годините на Ваймарската република са най-успешните и трайни за Карл Дийм и неговата дейност. Ролята му в DRA му дава значителна власт в германската спортна сфера, а функцията на (изпълнителен) директор на Германското висше училище за телесни упражнения (DHfL) му осигурява не само национална тежест в областта на спортното образование и наука, но и международен престиж.

През целия си живот Дийм е вдъхновен от идеята за атлетиката и олимпийската идея. Срещите му и обменът на идеи с Пиер деКубертен го превръщат в един от най-важните защитници на духовните и физическо-материалните ценности на Олимпия. Определянето, развитието, насърчаването и укрепването на спорта като културна ценност в най-широк смисъл го превръща в една от най-важните личности в историята на германския и международния спорт. Олимпийските игри

³⁷ През 1945 г. обаче под натиска на новото правителство на (доминирания от комунистите) Отечествен фронт самото движение "Юнак" първо е принудено да се обедини с Българската народна спортна федерация в обща Народна федерация за спорт и гимнастика, но след това през 1946 г. е забранено заради фашистки, буржоазни и "великобългарски" тенденции и също е разпуснато. За подробно описание на движението "Юнак" вж.: Митев, Л. (2010 а) и др. (2010 б)

през 1936 г., за които той отговаря организационно, може би откриват напълно нови измерения на иновативната за времето си концепция, въпреки че не бива да се премълчава злоупотребата с тях от страна на управляващите в Германия по онова време за политико-пропагандни цели, както и неговата отстъпчивост към тях.

"Проблемното поведение на Дийм на политическата сцена, особено по време на нацистката епоха, обаче безспорно се компенсира от впечатляващата му работа в областта на спорта. Дийм е един от тези, които допринасят решително за това спортът да придобие културното значение, което има днес. ... Особените му предимства са в областта на организацията, общественото разпространение и естетическия дизайн; ...]"³⁸

Точно това не бива да бъде изтласквано на заден план или дори забравяно, въпреки различните мнения за неговите подходи, които от днешна гледна точка изглеждат остарели или неактуални, както и за амбивалентното му политическо поведение, особено в така наречения "Трети райх", но трябва да получат дължимата оценка и в днешно време.

През 30-те години на XX век необходимостта от реформи в областта на спорта в България е значителна и очевидна. По този начин идеите на Дийм попадат на благодатна почва не само по отношение на предмета и организацията, но и в обществено-политически план. Това може би се дължи и на преобладаващото духовно настроение („Zeitgeist“) там в обществото и по онова време, както и в много други европейски страни, но не бива да замъглява факта, че планът, макар и закъснял, все пак има ефект, дори въпреки формулировките и изискванията, които от днешна гледна точка са съмнителни.³⁹

"Организационният план за физическото възпитание в България" от 1937 г. няма непосредствен ефект върху спортната дейност в България. Причина за това може би са били икономическите и културните обстоятелства и условия в страната по онова време, както и политическите противоречия в самата страна и "общата европейска метеорологична обстановка". Освен това досега не са се появили документи, които да предоставят подробни доказателства за

³⁸ Becker, F. (2019), стр. 873

³⁹ "Идеята за лидера" и "създаването на народ, годен за отбрана", последното като едно от основанията за интензифициране на спорта, не са нововъведения или "уникални предимства" на концепцията на Дийм: Още през 1931 г. тогавашният български министър на народното просвещение Александър Цанков използва точно тази терминология в речта си при внасянето на закона в Народното събрание. Вж. също "Училищен преглед", март 1931 г., кн. 3, с. 14 и сл.

конкретното му разглеждане в парламента или в правителството, например, или за официалното му приемане. Едва с приемането на Закона за Висшето училище за телесно възпитание⁴⁰, който се обсъжда от 1941 г. и е публикуван на 3 януари 1942 г., се създава именно тази образователна институция, която е официално открита на 15 ноември 1942 г., а усилията на Дийм за реформиране на спорта в България намират отзвук в политиката в областта на образованието и спорта.⁴¹

По мнението на Дийм Организационният план цели положителна промяна в смисъл на структурирано активизиране на общите спортни дейности и на спорта като цяло, в и извън училищата или други образователни институции. Работата му има и политическо измерение, тъй като предложенията за реформи, представени в неговия план, са насочени и към стандартизиране и уеднаквяване на всички спортни организации, сравнимо с германския NSRL от онова време, макар и не навсякъде на добра воля на всички заинтересовани.

Впоследствие спортното дело, подготовката на спортни учители и системата на сдруженията са реорганизирани и преструктурирани, което в крайна сметка води до премахване на автономията на спортните сдружения и федерации, които са били автономни в България до края на 30-те години на XX век, и до привеждането им в съответствие, също съгласно разпоредбите на "Закона за Бранник".

Самият Дийм е "изтрит" от спортната историография или от рефлексията по отношение на историята на образованието след Втората световна война в окупираните или политически повлияни от Съветския съюз страни, които преди това са имали връзка с Германския райх или в които политиката, контролирана от нацистка Германия, е оказала влияние, и конкретно в България: За разлика от времето преди 1944 г., когато дейността му и посещенията му в България са били значително отразявани в местните медии, сега работата и постиженията му са (отрицателно) „индексирани" и по този начин предадени на забрава или забранени за мислене.

От гледна точка на ретроспективния опит и по-късните познания за последиците от начина на мислене, подхранван от идеите на „фюрерския“ принцип, милитаризация на обществото, принудителен конформизъм с цел обединение и

⁴⁰ Държавен Вестник, № 2, 1942 г.

⁴¹ Вж. Витанова, Е. (2016), стр. 56 и сл.

масово движение, може да изглежда съвсем лесно да се критикуват мислите и идеите на Дийм, дори да се осъдят и накрая да се реши, че целта не оправдава всички средства. Това обаче не бива да пречи на един фактологичен анализ и оценка на мисията, отправена към Дийм, която е била насочена преди всичко към професионално подобряване на статуквото, както и на неговите предложения в това отношение.

Може да изглежда ирония на историята, дори парадоксално, че "фашистко-буржоазният" модел на Дийм, който е остракиран като такъв от дирижираните от Москва български комунисти и контролирания от тях Отечествен фронт и който за кратко време се прилага само в зачатъци в царска България, става авторитетен в България за дълго време, чак до 50-те години на XX век, въпреки политико-идеологическия антагонизъм между "твореца Дийм" и по-късните му изпълнители.

Независимо от възприемането или оценката на Карл Дийм като личност, които са били и продължават да бъдат правени в различни идеологически насоки и политически позиции, е вярно, че "Дийм (е) един от тези, които са допринесли значително за това спортът да придобие културното значение, което има в наши дни".⁴²

Дийм има трайно значение за спорта в България: Благодарение на многобройните му посещения в страната, на многобройните му срещи с водещи личности от българската спортна политика и различни спортни организации, и особено на неговия "организационен план", спортът в България, който през 30-те години на миналия век се "завърти", получава по-ясна ориентация и нов тласък.

Факт е, че неговият "Организационен план" поставя началото на създаването на първия (и единствен) български спортен университет, който през 2022 г. отпразнува своята осемдесета годишнина. Изглежда, че това е подходящият момент приносът на германския спорт да бъде почетен подобаващо. Основаването на Държавното висше училище за телесно възпитание (ДВУТВ), академичната подготовка на бъдещи учени в областта на спорта, учители и

⁴² Becker, F. (2019), стр. 873

треньори, а по-късно и мениджъри, терапевти и други специалисти в областта на спорта се дължи на дейността на този човек, който през целия си живот е изпитвал толкова голяма симпатия към България и нейния народ, но който днес е несправедливо неизвестен или забравен в тази страна.

Списък на публикациите по темата на дисертационния труд

1. Schenk, J. (2021). Carl Diem – A Significant Sports Personality for Germany, Europe, and Bulgaria, Journal of Applied Sports Sciences, iss. 2, 2021, 93-105 стр., DOI: 10.37393/JASS.2021.02.
2. Шенк, Й. (2022). Дневниците на Карл Дийм - Исторически извори за спорта в България, сп. Годишник на Национална спортна академия „Васил Левски“, т. 1, 72-90 стр.
3. Schenk, J. (n.y.). Carl Diem's „Organisation Plan for Physical education in Bulgaria” 1937, Materiales para la Historia del Deporte, spec. iss. „Mind the Gap“ (ed. by Krüger, A. и Teresa Aja) – *публикацията предст. през 2023 г.*

NATIONAL SPORTS ACADEMY „VASSIL LEVSKI“
HISTORY AND MANAGEMENT OF SPORT DEPARTMENT

Jörg Schenk

**CARL DIEM AND HIS CONTRIBUTION TO THE
DEVELOPMENT OF BULGARIAN PHYSICAL
CULTURE**

Abstract

of the

dissertation for awarding the educational and scientific degree "Doctor" (Ph.D.)

in the professional field 7.6 "Sport",

doctoral degree program "Theory and Methodology of Sports Sciences"

Scientific supervisor: Prof. Lozan Mitev, Ph.D.

Reviewers

Prof. Lachezar Dimitrov, Ph.D.

Prof. Petar Aleksandrov Bankov, Ph.D.

Sofia, 2022

The dissertation thesis was discussed on 10.11.2022 at the internal defence before an extended scientific collegium of the Department of „Management and History of Sport“ and proposed for official defence.

The work contains a total of 148 standard pages (incl. bibliography) and supplemented by 2 appendices containing 87 quotations in their original language as well as illustrative material (a selection of historical photographs and documents).

The bibliography includes 45 literature sources in Cyrillic and 145 in Latin, including historical sources from the State Historical Archive, the Historical Archive of the National Academy of Sciences, the “Carl and Liselott Diem” Archive Cologne as well as several Internet sources (marked in the bibliography).

Scientific jury for the public defence procedure:

Internal members:

1. Prof. Lachezar Vasilev Dimitrov, Ph.D.
2. Ass. Prof. Ivan Petkov Sandanski, Ph.D.

Reserve member: Ass. Prof. Ivan Apostolov Slavchev, Ph.D.

External members:

1. Prof. Petar Aleksandrov Bankov, Ph.D.
2. Prof. Yordan Kostadinov Ivanov, Ph.D., MGU
3. Prof. Lyudmil Yordanov Spasov, D.Sc., SU

Reserve member: Ass. Prof. Ventsislav Ivanov Gavrilov, Ph.D., UCTM

The public defence of the dissertation will take place on February 21, 2023, at 15.30 h in Hall A3 of the NSA "Vassil Levski" at a meeting of the scientific jury. The dissertation defence materials are available in the library of NSA "Vassil Levski".

Content

Problem statement	44
Literature review	47
Study hypothesis.....	48
Aims and tasks of the study	49
Object and subject of the study	50
Methodology and Organisationorganisation of the study	51
Limitations and problems of the study.....	52
Exposition	53
Carl Diem's major contributions to sport in Germany, Europe, and the Olympic Movement	53
Activities of Carl Diem in Bulgaria 1933 – 1944.....	66
Conclusions	73
 List of publications on the dissertation topic.....	 76

Problem statement

The contemporary sporting world is on the eve of major radical changes to the socio-cultural nature of sport established in Europe in the first and second half of the twentieth century as part of the life of the modern information society.

Modern sport and motor culture as social phenomena of industrial society are built based on the so-called European model of the first half of the twentieth century. It concerns the full introduction of physical activity in different social strata and ages by imposing state commitments to secure these policies regardless of the state form of government during this period. This concept was modified in the second half of the twentieth century through the strong impact of contemporary factors of social processes influencing sport and physical activity:

- Commercialism as a philosophy and mechanism, combined with the media system to enforce mass culture and stereotypes of behaviour amongst the wider social strata of society in relation to sport,
- The civilizational changes brought about in the information society,
- Attempts to implement partial reforms and changes leading to new problems with their implementation,
- Severe problems in management and leadership circles in sports organisations,
- Limited and incomplete capacities of state institutions,
- Crisis of sports movement and development of movement culture,
- Ineffective legislative initiatives, absence of adequate strategies and policies for their implementation, unprepared human resources for reforms, absence of material and financial resources for reforms,
- Lack of doctrine and strategy.

In the face of such an all-encompassing crisis, the need arises to discuss all possibilities for the formation of successful ideas, concepts, and models for development. In this sense, the present work provides a comprehensive overview for the first time in scientific circles of the activities of prof. Carl Diem in Bulgaria related to the construction of the first successful model of sports development from the 1930s to the 1950s.

The development of physical education and sport in Bulgaria, as a part of the country's social culture in the 20th century, followed the general Jewish trends and processes.

A crucial factor in the development of this controversy was the increased importance of sport as a social phenomenon related to the education and socialization of the young generation in Europe. In that era, the sports movement became of paramount importance for the socialization of the young generation as part of state policies-both in countries with liberal political systems and in countries with totalitarian systems of government. With the intervention of state institutions and political subjects of power in the development of sport culture, state-managed models of bodily culture are gradually established, and goals and objectives related to the political, national, and ideological indoctrination of youth are set.

The transition of sport, or the sport movement, from civil governance and development into a system institutionalized by the state and linked to specific functions defined by the government is in fact one of the significant processes that are the subject of much research and discussion. In any case, the evolution of sport and physical education in industrial society from a free recreational activity and element of pedagogical practice, into state policy and functions is the great dilemma of contemporary searches for the future of sport as a social phenomenon.

Even today in Bulgaria, the discussion of preserving, returning to or adapting to the state model in the development of sport culture is periodically subjected to media and political debate.

Due to ideological and political considerations, no comprehensive study of its activities in Bulgaria in the period 1944-1989 has been made, but the available documents, studies and publications reveal a diverse range of activities that had a significant cultural impact on the development of sport culture in Bulgaria.

Considering the powerful influence of the politics and ideology of National Socialism in Germany in the period 1933-1945, as well as the characteristics of totalitarian rule, it is well known that Carl Diem, although a civil servant, did not have managerial functions, but above all an expert role and was a significant factor in the construction of the system for the training of sports specialists, which essentially underlies all sports universities to this day. Therefore, of particular interest is one part of Carl Diem's activity - that in Bulgaria 1933-1942, where he had the opportunity to set out his concept of the development independently and systematically of sport culture within a

state-social system. This activity also represents one of the turning points in the development of sport culture in Bulgaria, because from the mid-1930s sport and physical education in Bulgaria became a truly significant and widespread social phenomenon with a certain important place in the education and development of the young generation in Bulgaria.

The importance of this influence is also determined by the fact that despite Carl Diem's political and ideological positions and affiliations as a person who lived and worked in four different political systems, he remains a prominent representative of athleticism within the Olympic movement and at the same time a significant figure and protagonist of the state model of sport in modern society.

Carl Diem's Organisational Plan is well known in the Bulgarian scientific literature, but apart from Mitev's dissertation, it has not been presented, analysed, and evaluated in Bulgaria at all. Other directions in Carl Diem's activity remain open, which need a precise historical definition and assessment to clarify the significance of his activity and its consequences in the development of Bulgarian sports culture. For example, questions such as the importance of Carl Diem for the training of sports specialists, the development of the Olympic movement in Bulgaria and the spread of Olympic ideas require an objective study that will provide much richer and more reliable criteria not only for the evaluation of the historical past, but also for determining the characteristics and processes of the development of sport culture in Bulgaria.

These two circumstances warrant a comprehensive study specifically on the activities of Carl Diem in Bulgaria and its importance for the development of sport culture in the country.

For the reasons mentioned above, no satisfactory or comprehensive research has been done on Carl Diem's activities in Bulgaria. There are still many documents and materials waiting to be discovered and analysed. Such a scholarly analytical work will not confine itself to the examination of the "Organisational Plan" but will also take into account the social and political circumstances and conditions, the general spirit of the times and the reception of his proposals.

The present study covers several main areas- firstly, research into documents and information relating to the life and activities of Carl Diem in Germany and Europe, including Bulgaria. Secondly, it requires a very thorough review of existing research of a historical, political, biographical, sporting, political and organisational nature related

to the presentation and evaluation of Carl Diem's activities as a sports figure and leader.

Literature review

Historical sources

An essential basis for the preparation and development of the present work is Diem's extraordinary written legacy, which has found expression in books, individual and collective publications, lectures, diaries, and letters, among other things. In addition, there are dozens of publications by other contemporary and later writers who have dealt with Diem's personality and activities.

The extremely rich collection of Diem's written works is preserved in the Carl und Liselott Diem-Archive (CuLDA), formerly the Carl Diem Institute at the German Sport University Cologne (DSHS Köln). This legacy includes a vast number of publications, speeches, reports, journals (about 12,000 pages), letters and correspondence (about 50,000 individual letters), 50 monographs, 6,000 pages of diaries, as well as specific files relating to his various activities as a functionary, photo albums, testimonies, and other written material. There is a special section for material related to Bulgaria, which is used in the thesis.

Research was carried out in Bulgaria, based on which a considerable amount of information was gathered from the periodical press, the archives of the Ministry of National Education and the State Higher School of Physical Education.

Research on the topic

When researching the literature on the topic of this dissertation, the problem arose to sift out those sources from the very large amount of primary and secondary literature on Carl Diem that contained information and opinions related to Carl Diem's activities in Bulgaria. From these studies, reference is made to indisputably confirmed facts and highlights that give an objective picture of Carl Diem's work and biography. During the research of literature sources, another problem arose: this was the topic of the "debate pro and contra Carl Diem", which, due to its political-ideological nature, is presented in

this work as a necessary factual framework obligatory for any scientific research. This debate is irrelevant for the present study from a historiographical point of view, because to take place, it is first necessary to present the entire array of historical facts, to reconstruct historically the activities of Carl Diem in Bulgaria, and only on such a basis to take a scientific approach in determining the ideological, political, psychological, and other factors that influenced his activities in Bulgaria. This, in fact, is the subject and purpose of another type of study.

The more authoritative German or German-speaking sports historians who have dealt with Carl Diem and his activities are - without judging their importance for sports historiography and without claiming to be exhaustive of the literature - Ueberhorst, Bernett, Becker, Teichler, Lennartz, Krueger, A., Krueger, M., etc., while among the most important Bulgarian sports historians on this subject are Bardareva, Mitev, and Vitanova.

Study hypothesis

From the available studies related to the work and significance of Carl Diem in Bulgaria there are contradictions and ambiguities that need a scientific definition based on a factual study for the fullest possible historiographical description of his activities in Bulgaria.

The historical facts make it clear that Carl Diem cooperated with state institutions and sports organisations in Bulgaria for 11 years, he visited the country on numerous occasions and had serious engagements with the Bulgarian government. However, these aspects of his activities remain unexplained both in the international academic literature and in Bulgaria in its entirety. In historical studies both in Europe and in Bulgaria, there are accumulated ideologies that prevent an objective and expert assessment of Carl Diem's activities in Bulgaria, the impact, and consequences of his activities on the development of sport culture in Bulgaria. It is based on this contradiction, as well as based on an incomplete and deliberate treatment and study of his activities in Bulgaria, that the hypothesis that:

1. The cooperation in the field of sport culture between Germany and Bulgaria in the period after the First World War until the end of the Second World

War was due to a series of objective and subjective factors, which are fully revealed in the commitment of Carl Diem as an organizer, specialist, civil servant, sports, and Olympic activist to build a state-society system for the development of sport culture in Bulgaria that was state-of-the-art for its time.

2. Carl Diem's contributions to the elevation of the organisational-managerial and methodological level of sport culture in Bulgaria are associated with the construction of a comprehensive model of the functioning of sport culture and the formation of the first national strategy realized in his "Organisational Plan". This model encompasses the formation of a concept, a nationwide goal, the creation of an organisational-managerial mechanism and structures, the introduction of standards and requirements for the development of sport and physical education, the solution of the problem of training specialists and the creation of a national system for the methodological development of sport culture, financial and administrative-legal provision of reforms, the introduction of five-year planning development of sport culture.

3. The implementation of the organisational reforms of sport culture presented by Carl Diem in Bulgaria was carried out in the conditions of two radically different political systems in the country, however, his reforms remain unrecognized and unknown among the sports community and science.

Aims and tasks of the study

Aims

The aim of this thesis is to carry out a comprehensive study on the activities of Carl Diem in Bulgaria in the context of the importance of this personality in the international sports and Olympic movement, according to the problems and questions posed in the hypothesis.

Tasks

This aim requires the solution of the following research tasks:

1. To make a comprehensive historical review of Carl Diem's activity in Bulgaria for the period 1933-1944, clarifying all significant details related to the development of sport culture in Bulgaria, his creativity, cooperation, and interaction with representatives of sports organisations and state institutions in Bulgaria.

The need for a comprehensive review of historical facts, events and processes is necessitated by the need to collect sufficient empirical data to be able to characterize and evaluate his activities and his impact on the development of sport culture in Bulgaria, as until now there is no fully collected information in this regard in scientific research more objectively and fully.

2. Since Carl Diem is a controversial personality, it is necessary to distinguish between his convictions and his expert activity as a sports figure and specialist.

3. To reveal the implications and the main contributions of Carl Diem for the development of sport culture in Bulgaria.

It is in this part of the study that the most significant accents are placed to objectify the historical processes of cultural, ideological, and organisational impact and influence, in this case in the field of physical education and sport in Bulgaria and in the construction of a state-society system/model of sport culture in the country with all aspects in organisational-managerial, methodological, social, economic, and financial-legal terms.

Object and subject of the study

Object

The object of the research is the personality and activity of Carl Diem in Bulgaria, and for the realization of the research it is necessary to reveal some essential moments of his activity and role in the development of sport culture in Germany, in Europe and within the international Olympic movement.

Subject

The subject of the study is the multifaceted spectrum of activities encompassing political, administrative, sport-methodological, organisational manifestations and relations, scientific, publishing, and expert work, and production of Carl Diem, which affects the development of sport education and sports in Bulgaria.

Methodology and organisation of the study

The study itself was conducted in three main stages according to the requirements as well as the limitations of the research topic. Since the main part of the research related to the activities of Carl Diem are reflected in the international scientific literature in publications in German, English, Greek and Spanish languages, as well as the collection of historical information - periodicals, documents, materials, in the first stage of the research related to the systematization of literary sources and enrichment of the empirical information base, included:

- Internet research in several European libraries of publications related to the life and work of Carl Diem, his works, publications, and documents.
- Work in historical archives in Bulgaria and Germany - State Historical Archive Sofia, Carl and Liselott Diem Archive Cologne (CuLDA), State and University Library Hamburg, Archives of the Federal Ministry of Foreign Affairs in Berlin, National Library "St. St. Cyril and Methodius Library", Sofia City Library, Historical Archive and Library of the National Academy of Sciences, District State Archive Sofia. Based on the work in these institutions, a critically sufficient volume has been collected for a full-fledged study of the scientific achievements related to the research on the activities of Carl Diem, as well as sufficiently reliable sources of information related to his stay in Bulgaria for the period 1933-1943.
- Undoubtedly, in private collections, regional archives, it is possible that in the future historical materials will be found that will undoubtedly confirm the information found within this research on the subject.

The second stage of the research is related to the processing of the obtained information through data verification, building a time-functional picture of Carl Diem's

activities in Bulgaria, studying his biography, activities in Germany and internationally to build the concept of the research work, based on which to build the research thesis. During this period three publications were prepared and found place in refereed journals.

The third stage of the research work includes the overall development of the thesis, related to the formation of the historical narrative, as well as the development of commentary and discussion components in the presentation based on the theses and concepts of the topic in accordance with the historical factology. During this stage, several studies were also conducted on the patterns of sport culture in Europe and Bulgaria during the era under study, the Olympic Movement and philosophy to build objective criteria for judging the activities of Carl Diem in Bulgaria.

The complexity of the research problem necessitated the use of a range of research methods, including:

1. Study and systematization of literature sources
2. Collecting, analysing, verifying, and processing the information from the discovered historical documents and materials
3. Historical reconstruction and comparison
4. Text processing and digitization of authentic documents

Limitations and problems of the study

Due to the considerable ideological and political load of research on Carl Diem in Europe, and in Germany in particular, related to his affiliation as a civil servant during Hitler's National Socialist regime in Germany, and due to the absence of research on his activities in Bulgaria, this study focuses on an objective and comprehensive examination of the facts that give the most accurate possible picture of Carl Diem's work in Bulgaria. To ensure consistency of exposition, references are made throughout the study which register the existence of different interpretations and contradictory assessments and attitudes towards Carl Diem. Undoubtedly, his activities in Bulgaria were unconditionally influenced by the official postulates of German foreign policy and statehood, in which Bulgaria was seen as an allied state. At the same time, Carl Diem's attitudes and understandings of Bulgaria reflecting the Western European bourgeois

perception of the country as a backward, poor and orientalist country can be indirectly demonstrated in the texts.

Due to the lack of unconditionally clarified information on these issues from historical sources, the study does not analyse the political ideology of Carl Diem.

Exposition

Following the general introduction (Chapter 1, see above), the research topic is discussed in detail in two chapters:

- Carl Diem's life and activities in the context of sport in Germany and Europe as well as in relation to the Olympic Games (Chapter 2), and
- Carl Diem's activities in Bulgaria in 1933-1944 (chapter 3),

before the final reflections are made (Chapter 4).

Carl Diem's major contributions to sport in Germany, Europe, and the Olympic Movement

Biographical notes

In addition to Diem's major life events, both personal and professional, his work in the organisation, politics, and teaching of sport is discussed. The rather controversial discussion of Diem is also presented, insofar as this is scientifically justified in the given context and seems relevant for understanding and classifying the personality of Carl Diem in terms of the history of sport, regarding his international consulting activities.

There are few figures in German, and indeed European, sporting history who in their time have had a lasting significance for the development of sport as a social phenomenon. Among the names of Friedrich Jahn, Francisco Amoroso, Pehr Ling, Thomas Arnold, as well as the initiator of the modern Olympic Games, Pierre de Coubertin, mention must also be made of the German Carl Diem, who developed, promoted, and left a lasting mark on sport in both a national and international context during his activity in the 20th century. His organisational abilities, his innovative foresight about the future development of sport, his awareness of the educational

importance of sports education, his talent as a journalist, the drive and reformist spirit with which he pursued his ideas and goals, and not least the Olympic idea that inspired him, made him a sought-after expert in Germany and abroad and one of the most outstanding personalities in the world history of sport.

1882 r.	Born on 24 June in Würzburg, he later moved to Berlin
1903 r.	Secretary at the German Sports Office for Athletics
1904 r.	Founding of the Association of Berlin Athletics Clubs
1913 r.	Elected Secretary General of the Berlin Olympic Games in 1916
1920	Co-founder (with Theodor Lewald ⁴³) and vice-rector ⁴⁴ of the German Higher School of physical education in Berlin (until 1933).
1936	Secretary General and chief organizer of the XI Olympic Games in Berlin and Garmisch-Partenkirchen
1937r.	Travel to Bulgaria and three-month stay to advise the government and draw up guidelines for youth and school sports
1938	First project to establish an Olympic Academy in Greece; director of the International Olympic Institute in Berlin (IOI, until 1945).
1947	Founder and Rector of the Sports University Cologne (from 1965 "German Sports University Cologne", <i>Deutsche Sporthochschule Köln</i>), a position he held until his death in 1962.
1956	Awarded "Olympic Merit" by the IOC
1962 r.	Died 17.12. in Cologne

In Germany itself, Carl Diem left his mark on German sport and Olympic sports for more than six decades under four systems of government during:

- German Reich, "Imperial" (*Kaiser-*) period, 1905-1918,
- "Weimar Republic", 1919-1933,
- "Third Reich" (National Socialism), 1933-1945, and after World War II, during the
- Federal Republic of Germany from 1949 until his death in 1962.

⁴³ Theodor Lewald (1860-1947) was a high-ranking German administrator and, among others, a member of the IOC Executive Committee. At the time, he was chairman of the Organizing Committee of the Olympic Games, which he founded before Hitler's appointment as Reich Chancellor, knowing that the National Socialists initially rejected the Olympic idea - the "internationalism and pacifism of the Olympic idea" did not fit the worldview of their leaders.

⁴⁴ The appointment as pro-rector became possible after Theodor Lewald succeeded in winning over the sports-enthusiastic physician Prof. Dr. August Bier for the post of rector of the newly founded university, who in turn showed his appreciation by awarding the title "Dr. med. h.c." of the University of Berlin to Carl Diem, his deputy, in 1921.

At the beginning of the 20th century, Carl Diem attempted to become a professional military man, but was not approved and this gave rise to his commitment to sport as his main mission in life.

Heavily influenced by the spirit of sport, Carl Diem became a journalist and established himself as a prolific publicist at a young age.

In addition to his purely journalistic activities, Carl Diem increasingly took on administrative and organisational tasks in German sports politics. On 31 March 1903 he was elected the first secretary of the German Athletic Sports Office (D.S.B.f.A.), although he had often spoken rather disparagingly of this before. Then in November 1904 he became a co-founder of the "Verband Berliner Athletik-Vereine" (VBAV)⁴⁵, and the following year was elected its president.

From 1917 Carl Diem was Secretary General of the DRA⁴⁶, having already been "Secretary General of the 1916 Olympic Games" in the DRAfOS from 1913.

The social division that prevailed in Germany after World War I was also reflected in the field of physical exercise. In the given case, gymnasts and athletes are confronted with their subconscious self-perception as guardians of national (gymnasts) or international (athletes) values to build community and national identity on the one hand, and the formation of sport culture alongside intellectual culture and the educational values of the idea of competition on the other.

Diem is considered a proponent of "sport." Team and competitive sports had long fascinated him, especially after his exploratory trip to the United States in 1913. Individual performance and the idea of setting records were completely contrary to the "doctrine" of gymnastics. It is not surprising, therefore, that there was constant friction between the "athletes" on the one hand and the "gymnasts" on the other, represented

⁴⁵ The VBAV is an association of all member clubs, in this case a regional association for the greater Berlin area, under the "sports authority", which in turn has only limited administrative tasks at the level of the Reich, while the association represents the interests of the clubs

⁴⁶ State Committee for Sports ("Deutscher Reichsausschuss"). The DRA traces its origins to the "German State Committee for the Olympic Games" and became the largest and most influential exercise organisation during the years of the Weimar Republic. By the end of the Weimar period, it had over seven million members in 38 gymnastics and sports associations

by Edmund Neuendorff⁴⁷ as president of the German Gymnastics Association (Deutsche Turnerschaft, DT).

Diem stubbornly defended the supremacy of the DRA and insisted that the DT should "put aside its traditional claims to power as the largest, oldest, 'most German' organisation exercising individual functions ", and submit to the DRA as the sole supreme sport culture organisation. Diem himself sought to calm the ongoing conflict between gymnasts and athletes.

The discussion of these issues is essential to the topic raised about Carl Diem's role in Bulgaria (see below), because he raised the issue of the unification of sports organisations with the gymnastic union Yunak in 1937 as part of his Organisational Plan. In Bulgaria, he again insisted on the leading importance of sport as a concept for the development of sport culture, which also led to the creation of opposition to his mission by the Union of Bulgarian Gymnastic Societies "Yunak".

Due to the enormous capacity of his administrative and journalistic activity and the ability to process considerable bodies of information, Carl Diem also emerged as a researcher and scholar. His work occupies an important place in scholarship thanks to his wide range of writings in the field of sports history and theory. Diem can be said to have initiated the systematization of official sports statistics with the publication of the "Yearbook of Sport Culture in Germany" series since 1920, which published official statistics on a wide range of indicators and subject areas of information on the activities of sports organisations and achievements in the country. To this day, these yearbooks serve as an unconditional documentary basis for research on the evolution of sport in Germany.

Carl Diem also published research in the field of sports history. One of the most significant of these is the "World History of Sports", but the bulk of his writings were accomplished during and after his tenure as vice-rector of the German Higher School for Physical Exercises (Berlin, 1920-1933) and later as rector of the German Sports University, founded in Cologne in 1947.

⁴⁷ Edmund Neuendorff (1875-1961) was a German educator (among others a lecturer in sports education at the University of Bonn), sports director in the "Third Reich" (DT and "KdF") and later, after the war, a clergyman

Diem's sports career was rather minor. Although he played a variety of sports and practiced athletics and gymnastics daily into old age, he did not distinguish himself by any achievements, nor was he considered a particularly talented or successful athlete.

Diem's sporting ambitions were not limited to training: first he founded the Argo Club (1896) and later, with the onset of the spring thaw, ("pedestrian") running in the Sportvereinigung Möve Berlin (1897) and, not least, the running races he organised, which at the time were often still perceived as "unauthorised organisation of public competitions" and punished by the police.

With the founding of the Argo and Sportvereinigung Möve Berlin clubs, the latter even including a constitution, a club newspaper which he wrote and published (... twenty issues of which were handwritten and hectographed by me"), he was able to continue his work, within which he eloquently directed club affairs:

*"I may therefore presume that the gentlemen present here (they were all fifteen years of age) wish to encourage and support these enterprises with us, and I therefore conclude by wishing them future happiness, convinced that they will support us as faithful co-workers for the elevation of German sport and the prosperity of our association, [...]"*⁴⁸

Diem's penchant for organizing, regulating, and distributing tasks is evident here. In 1896, he was among the co-founders of the "Sports Club of Berlin". This club, together with the "Amateur-Sport-Club von 1895", and later with the "SC Marcomannia", which he founded in 1899, united to form the "Sport-Club von 1895/1896", whose name was changed to the "Berliner Sport-Club" (BSC) by Carl Diem in 1905. The basis of this club was athletics, although it was open to all sports. Carl Diem became president of this club in 1906 and remained so until 1922.

Establishment of the German Higher School of Physical Exercises (DHfL)

As a sports figure, Diem also recognised the existing deficit of suitable sports teachers in schools. In 1920, on Diem's initiative and after many years of disputes with the school administration, the first "German Higher School for Physical Exercises" was founded at Friedrich Wilhelm University in Berlin.⁴⁹ He wrote about the motivation for founding the university:

⁴⁸

⁴⁹ Since 1949 "Humboldt-Universität zu Berlin".

"It was to be a free research centre for all the multifaceted effects and problems of physical exercise and to renew the teaching of exercise in a close community of science and practice."⁵⁰

Edmund Neuendorff wrote in 1932 about this university:

"According to the Diem Memorandum⁵¹ the college was to serve primarily for the training of teachers. For this purpose, it admitted young men and women who had passed the examinations for graduation from a nine-grade secondary school.

The "Memorandum" envisaged four tasks were to be accomplished through these training pillars:

"First, the training of teachers of gymnastics and sports⁵² in the basic profession.

Second, that it should be compulsory for the further training of the leaders of all gymnastics and sports clubs.

Thirdly, to have a guiding practical and scientific research in the field.

Fourth, to promote the cultural mission of physical education." ⁵³

As it can be seen, this concept perfectly coincides with the mission of the State Higher School in Sofia, founded in 1942, reflected in the Law on the State Higher School of Physical Education and in the program speech of the first rector of DVUTV, prof. (see below)

It was not until 1931 that the DHfL was finally recognised by the state through the merger of the DHfL, the Prussian University of Physical Education and the 'Institute for Research in Exercise and Physical Education', headed by Diem and Neuendorff and renamed accordingly, as a consortium.

Although practically by its function it had enormous responsibilities for the development of the German Higher School for Physical Exercises, it was only in 1931 that he was officially appointed pro-rector.

After the seizure of power by Adolf Hitler and Diem's dismissal from all posts, he nevertheless managed to retain for himself the post of Secretary General of the

⁵⁰ Diem, C. (1924), p. 6

⁵¹ Cf. Denkschrift über die Gründung einer Deutschen Hochschule für Leibesübungen", 1919 r. cf. Diem, C. (1942), p. 1276 et seq.

⁵² Just how delicate the terminology of the future field of activity of DHfL students was at that time is shown by the explanation in the 1922 "Unsere Hochschule" (Our University) which follows this list: "A few words about the official title 'teacher of gymnastics and sports': The juxtaposed term gymnastics and sports does not exist for the university. We recognize only a single field of 'exercise.' The dual name is simply a concession to the linguistic use of associations", Diem, C: (1942), p. 1279

⁵³ Also, pp. 1278 ff.

Organizing Committee of the XI Olympic Games in 1936. The success of these Games, which he largely organized, cemented his reputation as a competent sportsman, which is why he was later appointed Director of the International Olympic Institute (IOI) in Berlin.

"The Diem Debate"

In his lifetime, Diem faced not only acclaim but also strong criticism, especially after World War II.

The work and personality of Carl Diem became the subject of a serious political controversy concerning the attitude of contemporary social groups and parties towards Germany's historical past. This has led to the creation of a new type of scholarship concerned with the dispute of whether Carl Diem was a National Socialist functionary and leader, whether his ideology in sport reflects the basic tenets of Hitlerism, and whether he has certain responsibilities and culpabilities within the general accusations against National Socialism in Germany.

"If evaluations from the circle of former friends, students and officials are determined by the 'goodwill of the parties,' the image of Carl Diem to ideological opponents is confused by 'hate'", Bennett wrote in 1987 in his treatise on Carl Diem and his work ⁵⁴

If one considers that Diem was arguably the most important and influential sports figure during four very different social systems in Germany and "always produced his most inspiring works from the 'moment'", it quickly becomes clear that "these close ties to the 'zeitgeist' [make him] more vulnerable than a theorist far removed from reality"⁵⁵.

The conflict over the correct interpretation of his work and its implications for the development of sports in general became particularly clear in the writings of Diem's critics and other prominent scholars on the congress of the German Sports University Cologne on 10 and 11 December 2010 on the theme of 'Memory Culture in Sports'.⁵⁶

⁵⁴ Bennett, H. (1987), p. 12

⁵⁵ Bennett, H. (1987), стр. 7

⁵⁶ Mentel, Ch. (2012). Since 2005, he has been working on the three-year research project "The Life and Work of Carl Diem", dedicated to the sportsman Carl Diem (1882-1962), which was awarded after a public tender by the German Sports Union resp. It was financed by a scholarship from the Alfried Krupp von Bohlen und Halbach Foundation. [...] After the end of the project and still during the publication phase of the volumes, an open conflict arose between Becker and some representatives of the scientific advisory board of the research project [...] In the final report of the project, the advisory board described Becker's work as scientifically inadequate."

In this debate the so-called "Diemologists", i.e., apologists for Diem, were and are opposed by the so-called "critical historians".

However, the true achievements of Carl Diem, the unification of gymnastics and sport, the imposition of a positive understanding of sport, the popularisation of the Olympic idea, the modern achievements in the field of the organisation and politics of sport and not least his contribution to the history of sport are almost undisputed by the critics. Perhaps these undeniable successes and achievements are the reason why, from a contemporary perspective, his political behaviour seems much more controversial and worthy of criticism.

Notwithstanding the emergence of other sports figures at the time, and given the general dynamic development of sport and the enthusiasm associated with it, Carl Diem had a particular significance for sport in Germany in the twentieth century, above all in terms of

- organisation,
- training and methodology,
- Olympic philosophy and education as well as
- sports policy and society.

In conclusion, it should be stressed that both sides in the discussion acknowledge the importance of Carl Diem's contribution, which has not only national but also international significance. The differences in positions are related to the extent of this recognition and to the details of knowledge about him and his evaluation.

Carl Diem and the Olympic Movement

Another important aspect of examining Diem is his relationship to the Olympic Movement. His thoughts and ideas on Olympia are presented here: institutional aspects, the organisation and development of the Olympic Games as well as the relationship with Pierre de Coubertin and the management and shaping of his Olympic legacy.

Diem's first 'encounter' with Pierre de Coubertin himself dates from 1906 on the occasion of the 1906 Olympic (Intermediate) Games in Athens, and in his 1941 essay 'Pierre de Coubertin (1863-1937)' he mentions - not entirely without vanity - Coubertin's

first "sight". In fact, the first substantial meeting between the two probably took place in 1913 at the Congress of the Olympic Committee in Lausanne.⁵⁷

After the end of World War I, the relationship between the two men was revived.

In the following years the two men met again and again, including in 1933 at the German Gymnastics Festival in Schaffhausen.

Diem subsequently felt responsible for preserving and developing Coubertin's Olympic legacy in his spirit:

*"The last time I visited him was six months before his death in Geneva. At that time, he was preoccupied with the question of what would become of his legacy and, above all, whether it would not be possible to continue the journal La Revue Olympique, which he had founded, and the research on Olympism."*⁵⁸

It is hard to imagine a person who for decades dedicates himself to an idea as well as to its practical and meaningful implementation if he does not also identify with its origin and philosophy, in this case the Olympic idea and "Olympic education".

Carl Diem not only appeared as a sports journalist and Olympic organizer, but also pursued educational and ideological goals. Attached from an early age to a sport that was completely different from (German) gymnastics and from the modern Olympic Games, Diem developed an educational philosophy and school of thought that - and here the thoughts of "gymnasts" and "athletes" coincide - also included personality building and social components.

As an apologist for Coubertin, however, Diem must have been aware of Coubertin's relevant and famous publications, most notably "La pédagogie sportive"⁵⁹, and the ideas underlying them, including those of the English educational reformer Thomas Arnold and his ideas of 'Christian education for gentlemen' and 'fair play', the 'spirit of rugby' that were to define the style of the reformed public schools of the emerging British industrial bourgeoisie.

⁵⁷ Here the sources (or Diem's memory?) are ambiguous: in a diary entry dated 06.06.1930, Diem writes: "The founder of the Olympic Games, Baron Pierre de Coubertin, expressed to me in 1912 [*sic!*], when the celebration of the VI Olympiad for 1916 was transferred to the city of Berlin, the desire to combine the ceremonial act of the Games...". Cf. Diem, C. (1942), p. 279

⁵⁸ Also, p. 256. Diem accepted this request and indeed between 1938 and 1944 a total of 23 issues of the multilingual Olympic Review were published, which can be seen in the tradition of the Revue Olympique, and which was also the official organ of the IOC. See also the section on the IOI

⁵⁹ The book was published in 1928 in German translation under the title "Sportliche Erziehung" (*Sports Education*)

For the sake of educating athletes to shun the 'extremes of competition', where it was all about winning and first place at all costs, and to focus on 'moderate competition', which, especially within the Olympic Games, should have a pacifying effect, Coubertin reasoned, guided by six principles:

- *Equality*
- *Amateurism*
- *Significance of participation over winning - competition as more significant than the outcome*
- *Discipline*
- *Internationality, meeting and getting to know each other*
- *Respect for the other - as friend and as adversary*⁶⁰

This requirement is met by Coubertin's statement of 24.07.1908 when a banquet given by the British government in honour of the IOC, at which he paraphrased the words of Talbot's sermon as follows:

"At these Olympic Games, the important thing is not so much to win as to participate," from which he later developed his philosophical motto: "The important thing in life is not winning but fighting. The important thing is not to have won, but to have fought well." *"L'important dans la vie, ce n'est le triomphe, mais le combat. L'essentiel n'est pas d'avoir vaincu, mais de s'être bien battu."*⁶¹

As explained at the outset, Diem's written legacy is almost impossible to ignore. What a significant Olympia and the Olympic idea were for him is clear from his individual and collective publications. Two monographs and a periodical already mentioned attract attention with the key word 'Olympia':

- *Olympische Flamme* (Berlin 1942, see above) and
- *"Der Olympische Gedanke"* (Schorndorf 1967), and the

⁶⁰ S.a. Martinkova, I. (2012), p. 791

⁶¹ Cited in Durry, J. (1997), p. 5. and Widlund, T. (1994), p. 11:

The occasion for this sentence, in which Coubertin claims to have referred to the American Bishop Ethelbert Talbot in order not to be exposed to a possible reproach of "warning" (s.a. Schmieder, J. (2010)) against British and American athletes, must have been, after all, a repeated dispute between American and British runners, this time over the victory in the 400 metres race, at the 1908 Olympic Games. At the 1936 Berlin Olympics, during the opening ceremony, Coubertin's voice came over the loudspeakers with the words, "Important aux Jeux Olympiques, ce n'est pas tant d'y gagner que d'y avoir pris part ; car l'essentiel dans la vie, ce n'est pas tant de conquérir que d'avoir bien lutté." The future interpretation and the label 'Olympic thought' with the creative abbreviation 'Participation is everything', however, does not derive from Coubertin (see Schmieder, J., *ibid.*),

- "Olympische Rundschau" published by the IOI between 1938 and 1944.

In 1951 the Rundschau was published. Diem was editor-in-chief of "Olympisches Feuer", the magazine of the German Olympic Society (DOG), which was published monthly until 2017 and then only printed quarterly.⁶²

In addition, there are many essays, lectures, notes, and other written materials about Olympia. These publications are a collection of reports, speeches, memoranda, etc. on the Olympic idea and the Olympic Games.⁶³

It is impressive that Carl Diem exhibited such a thorough knowledge of antiquity and the cultural and historical context, as well as an apparently great readership and international awareness in his later life, so that he was able to comment not only on the organisation and administration, but also on the performance and application of individual sports, especially by Olympic criteria.

Among his special achievements in the Olympic context can be listed several ceremonial and symbolic innovations that have survived to the present day: the Olympic Torch Relay, the opening and closing ceremonies of the Games, the accompanying cultural programme, as well as individual specifics of the Berlin Games.⁶⁴

Throughout his life, Diem has been guided by the Olympic idea, to which he adhered from an early age, and which became the driving force and guiding principle of his thinking on sports education and organisation. This idea was fuelled by the mood of the times, which was emerging in Germany from the mid-nineteenth century onwards, and by the interest in antiquity and ancient sport which emerged in Germany after the gymnastic movement of Friedrich L. Jahn and the revolution of 1848.

⁶² Since March 2020, the magazine is published digitally with constant updates. It is worth noting that the search function in the Olympic Flame archive does not provide any evidence for (Carl) Diem.

⁶³ While "Olympic Flame" covers the widest possible spectrum of sport in meaning, time and world, organisation, and practice - the subtitles of the three volumes – "Olympic Thought", the anthology of speeches and essays published by CDI in 1967, five years after Diem's death, focuses on the Olympic matters, adopting several rather innocuous or less 'loaded' texts from the first edition.

⁶⁴ for example, an advertising poster, specially made plaques (medals) for the winners, certificates of honour for the participants in the torch run and finally - according to Diem "a beautiful symbol of the German essence, German power, German strength and German hospitality" - an oak tree for the winners (Diem, C. / CDI, 1967 b, p. 79).

However, it seems that the philosophy underpinning his six decades of work as a sports personality has received only secondary attention: the Olympic idea in its broadest sense.

Regarding the personality of Carl Diem, the motives and complexity of his views, his principles of athleticism and the values of the individual in relation to sport as a vehicle of socio-cultural achievements for man and society, and achievements with special attention to Olympia and ideals, that accompany it, this study is more descriptive or illustrative in nature, without seeking to undertake an evaluation or classification in terms of the assessment formed by today's knowledge of the events of the respective eras and their historical and political implications.

Institutions associated with the Olympic Games, such as the International Olympic Institute and the International Olympic Academy, will also be discussed here.

As early as the 1930s, the first ideas for the creation of an International Olympic Academy (IOA) emerged. Coubertin, who stepped down as IOC President in 1925, pursued the idea of an educational institution to accompany the "Olympic Games". Initially, these plans failed, and Diem instead took over the running of the (eventually national) International Olympic Institute (IOI), which existed until 1945.

The founding of the IOA was based on Coubertin's idea of creating an "Olympic Academy". He had already discussed this idea before, but especially after the 1936 Olympic Games, several times, among others with Diem.

How seriously Diem and his associates took the Olympic Academy is evident from the fact that also in 1938 he submitted a draft "invitation to tender", which included details of sponsorship, location and duration, participants and faculty, costs, and the Academy's curriculum, as well as the eight subject areas of the scientific lectures.

After the Berlin Olympics (which were a success for Germany), however, Diem could only persuade the Reich government to agree to at least the establishment of an "International Olympic Institute" (IOI)⁶⁵.

The fact that relatively few sources have been found for this institute seems to be indicative of the institutional and historical importance of the IOI. The individual electronic directories limit themselves to informing, in unison, with a single identical

⁶⁵ The IOA and the IOI are two fundamentally different institutions that the less informed reader may easily confuse or be inclined to understand "as one". What they have in common is the Olympic reference but not the institutional organisation. They are presented here in the order of their creation.

sentence that the International Olympic Institute was "an institution recognized by the IOC for the 'intellectual promotion of the world Olympic movement' under the leadership of Carl Diem in the years between 1938 and 1945."

Contrary to the original intentions of its founders, however, and not least because of the lack of international sponsorship, this institute is rather another propaganda institution of the National Socialists. In 1944, the Institute was the victim of one of the many Allied bombings of Berlin and most of its possessions were burned.

The successor to the "Bulletin Officiel du CIO" and the "Bulletin du Comité international des Jeux Olympiques", initiated by Coubertin and subsequently published under various titles, better known as the "Revue Olympique", as the journalistic organ of the IOI was the "Olympische Rundschau", published under the editorship ("Schriftleitung") of Carl Diem. It appeared in 23 issues between April 1938 ("Year III of the XIth Olympiad") and April 1944 ("Year I of the XIIIth Olympiad"⁶⁶) Almost all the material was published in at least two, if not three languages (German, English, French), and in two cases even in Italian (issues 16 and 18, both in 1942).⁶⁷ Their length varies and is between 30 and 60 pages. Each issue is richly illustrated, some of them in colour.

Throughout, sports-political, historical, cultural, and administrative topics are discussed, association news is published and a forum for publications by various local and foreign authors is offered.

The International Olympic Academy experienced a revival of the idea of its creation in the late 1940s:

*"In 1949, Ketseas succeeded in persuading the IOC to support the creation of an International Olympic Academy (IOA). It was to be financed and organized by the Hellenic Olympic Committee. However, almost another decade passed before the IOA held its first session in a tented camp near the ancient sites of Olympia."*⁶⁸

Teichler credits Diem with "sole authorship of the idea of an Olympic Academy on the site of ancient sports"

⁶⁶ This particular counting method for the respective year is found everywhere - from the first to the last issue.

⁶⁷ This may have been an expression of homage to Italy and the "German-Italian Society", whose president at the time was Hans von Tschammer und Osten.

⁶⁸ Naul, R. (2021), p. 76

*"... and not just fifty percent. That he presented the project to the Greek NOC together with the Greek sports official Ketseas had purely pragmatic reasons to increase the chances of success."*⁶⁹

Becker describes in detail how much Diem conceded to the accusations against him from the era of National Socialism, downplaying the role of the "spiritus rector" and the essential German seed funding for the project to finally succeed in 1961, because

*"we avoid giving the whole party we are organizing (and paying for) an overly German character"*⁷⁰.

While the first summer academies were still held as tent camps, from 1967 onwards permanent buildings were constructed. In 2003, the MOA became an independent legal entity, and since 2009, cooperation with the University of Peloponnese has increased and an EU-supported master's programme has been launched. For more than 50 years, courses have been held not only for young (sports) students from all over the world, but also for journalists, academics, and Olympic-related officials.

Activities of Carl Diem in Bulgaria 1933 – 1944

The aspects presented in Chapter Two aim to awaken an understanding of his thought world, his motives for consulting in Bulgaria and his recommendations, his "leitmotif" (guiding principle).

In addition to the description of the socio-political, cultural, and economic situation in Bulgaria between the two world wars, with an emphasis on Bulgarian-German relations, special attention will be paid to the topic of "sport".

The series of wars for national unification of Bulgaria 1912-1918 completely interrupted the upward development of the country in all spheres of social life and inflicted enormous damage leading to large-scale changes of social, political, economic, and cultural life in the country. Along with the complete ruin of the country because of the total exhaustion of the hostilities, Bulgaria was punished by the cruel decrees of the

⁶⁹ Teichler, H.J. (2010), p. 727 How different the perception of the idea, the formulation and implementation, and the corresponding personal attribution can be becomes clear when we look at Norbert Müller's dissertation of 1978, that of Nina Pappas of the same year, or Dr. Barker's "introduction" (1996): They see intellectual authorship and actual implementation in quite different ways, which is why Christina Koulouri comments in this context, "[... We] observe an analogy with the historiography of the Olympic Games in relation to the idea of their revival: the scholarly debate focuses on who first conceived the idea, while the historical conditions prevailing at the time that allowed - or denied - the idea's realization are downplayed", Koulouri, C. (2007b), p. 19.

⁷⁰ From a letter to the German classical scholar Wolfgang Schädewaldt (quoted in Becker, F. (2010), p. 838

Paris Conference to conclude treaties with the victorious Entente countries. This led to a series of upheavals in all areas measurable by the term catastrophe, which resulted in severe social antagonism, violence, radicalization of political ideas, a crisis in the life of the young generation and ultimately in the civil war of 1923, the consequences of which remain to this day scars of division in society.

The imposition of foreign influences is no longer a matter of fashion or infatuation, but of large-scale political interventions to shape the social life of the country and impose foreign political dependencies.

The interwar period in Bulgaria was marked by four other important events that influenced the development of the country's sport culture:

1. Civil war of 1923
2. The "Refugee Loan" of 1926.
3. The "Great Depression" of 1929.
4. A series of government crises since 1931

However, although there was a gradual, if unsatisfactory, improvement in the economic situation and material living conditions in the 1930s compared with the immediate post-war situation in 1918, many of the necessary material and infrastructural prerequisites were still lacking, for example, to meet the more ambitious demands in the fields of education and legislation. This also applies to the field of modern sport.

German-Bulgarian cultural relations are based on the historical fact that the heads of state who ruled Bulgaria related to Germany: Alexander von Battenberg (1878-1886), as well as Ferdinand and Boris von Sachsen-Coburg-Gotha (1887-1943). In the field of sport culture, they were associated with the development of the gymnastic movement from 1878 with the establishment of the Gymnastic and Rifle Societies in Eastern Rumelia, like the Turner movement in Bulgaria, and subsequently in the development of the Union of Bulgarian Gymnastic Societies "Yunak".

The German schools, respected and popular in Bulgaria, probably contributed to the rapprochement between the two countries. From 1921 onwards, through the increased number of language courses and literary evenings, they contributed to the positive

perception of Germany and its cultural life in the country and in the following two decades.

And especially after the 1936 Olympic Games, German sport in general, but also its organisation and training in this field, received increased attention.

The German-Bulgarian "Agreement on Cooperation in the Field of Culture, Including School Work" of 19 June 1940) and the work of the so-called "German Academy"⁷¹, the "German Scientific Institute" (1940-1944) also played an important role in expanding the possibilities for sports exchange, , and the "German-Bulgarian Society", on the German side, and the activities of the "Society for Bulgarian-German Cultural Rapprochement", on the Bulgarian side, which extended German authority in cultural, political and economic terms in Bulgaria until 1944.⁷²

The sports movement, comparable to the "physical exercise culture" that had already developed in Western countries about 100 years earlier, started in Bulgaria only in parallel with the liberation from Ottoman rule and avalanched from the mid-1890s onwards.

The supportive and determining role of the state in (mass) sport in Bulgaria was and is more pronounced than in most countries of Central and Western Europe. In contrast to this and in the minds of the people, the creative power of free associations or clubs, i.e., those not tied to state institutions (e.g., schools), was only underdeveloped, despite - or precisely because of - the strong individualistic thinking and actions of the individual in Bulgarian society.

⁷¹ See Schaller, H. (2011). The official name is "Akademie zur wissenschaftlichen Erforschung und Pflege des Deutschtums" (Academy for the Scientific Research and Cultivation of the German Language), founded in 1925 at the University of Munich and charged with scientific tasks as well as the promotion of the language abroad. "The German Academy had two departments, one scientific and one practical, and was certainly to some extent a model for the structure and aims of German research institutes abroad" (ibid., p. 25).

⁷² Kyulyumova-Boyadjieva presents a very comprehensive and informative description of the cultural relations between Bulgaria and Germany in the period 1919-1944, divided into four chapters. Unfortunately, there is not a single word on the subject of "sport" or "physical education". Instead, its attention is mainly focused on the cultural expansionist and propaganda efforts of the German Reich towards Bulgaria, which began at the latest in the late 1920s and intensified in the 1930s, for example through the German Scientific Institute, the German-Bulgarian Society or the Reichsdeutsche Schools throughout the country, as well as through many bilateral agreements and treaties.

After the liberation from Ottoman rule in 1878, gymnastics became a compulsory subject in schools. In addition, gymnastics and sports clubs were established throughout the country.

The enthusiasm for sport in Bulgaria continued for decades despite all the adversities and shortcomings, which meant that there was a high degree of openness and willingness to reform, at least from an idealistic point of view.

Bulgaria had already participated in the first modern Olympic Games in 1896. The country was represented by the Swiss gymnastics' teacher Charles Champaud, who was working in Bulgaria at the time.

After a 28-year hiatus, Bulgarian athletes only reappeared at Olympic Games in 1924 in Paris and 1928 in Amsterdam.

Finances were also a problem in 1936, but a donation from Germany made Bulgarian participation possible: Through the mediation of the Bulgarian diplomat Stefan Chaprashikov⁷³ and thanks to his personal contacts, the German Reich handed over to the Bulgarian government the donation of Philip F. Reemtsma in the amount of 20,000 Reichsmarks. With a delegation of 94, led by Tsar Boris III but including only 26 athletes, Bulgaria participated in the 1936 Olympic Games for only the fourth time in history.

Sports activities in Bulgaria are regulated by the Sports Act, adopted in 1931 and amended three times in the same year.

The actual regulations implementing the law did not appear until nine months after its adoption.

Further amendments followed in 1937, the last of which was in December of that year.⁷⁴

⁷³ In September 1929 in Lausanne, during the 28th Session of the IOC, Stefan Chaprashikov, a wealthy Bulgarian industrialist and diplomat in Berlin, Vienna, Moscow, etc., and close to the Bulgarian royal court, was elected a member of the IOC and held this post until his suicide in 1944. The circumstances of his death have not been definitively clarified to this day.

⁷⁴ Because of the very short period between the completion or submission of the Organisation's plan and the adoption of the amendments to the Act, it may be considered impossible that Diem's ideas could still have been incorporated into the aforementioned revised Sports Act, which remained in force in that form until 1944.

Chronicle of Diem's visits to Bulgaria

As an essential part of the German cultural influence in Bulgaria can also be considered the consultancy activity of Carl Diem. As an important factor in the Organizing Committee for the preparation and staging of the XI Olympic (Summer) Games in Berlin and the IV Olympic (Winter) Games in Garmisch-Partenkirchen, he contacted the leading sports leaders in Bulgaria, and this marked the beginning of a long-lasting cooperation from 1933 to 1943.

Important information about his activities in Bulgaria are reflected in his personal diaries and letters. From the entries in his diaries, he stayed in Bulgaria, particularly in Sofia, for a longer period in 1937, at least for a few days and on various talks and meetings, in 1933, 1937, 1939, 1940, 1942 and 1943. In 1944 he was again in transit.

With the rapprochement of Bulgaria politically, economically, and culturally with the German Reich after the mid-1930s, German sport in general, but also the way in which it was organised, training, came increasingly to the attention of those responsible for political decisions in Bulgaria.

All this led the Bulgarian government in 1937 to turn to the German government for basic expert advice in the field of sport and physical education.⁷⁵

Another decisive element in the choice of Carl Diem as advisor was the fact that he had worked closely since 1932 in his many previous meetings with Stefan Chaprashikov, Bulgarian ambassador in Berlin at the time, honorary president of the BOC and a prominent member of the International Olympic Committee.

At the time of his most significant trip for Bulgarian sport to Sofia, Carl Diem was already recognized and in the eyes of many German and foreign observers a proven and competent sports figure, although not politically uncontroversial, especially among the German sports authorities. Moreover, his experience as long-time pro-rector of the German Higher School for Physical Exercises (DHfL), as well as his success as organizer of the 1936 Berlin Olympics, seemed to predestine him for the task of government advisor.

⁷⁵ The invitation was even extended to Diem's wife, Liselott. By decision of the Council of Ministers of 16 March 1937, the Minister of Foreign Affairs, G. Kyoseivanov with a proposal and request to King Boris III and received his "Decision to commission Dr. Carl Diem and his wife to study and propose a project to reorganize the physical education of schools and out-of-school youth in the kingdom and to outline the foundations of a planned educational and competitive method." c: "The State Gazette, No. 78, April 10, 1937, in Proceedings of the Laws in Force under the Ministry of National Education, Sofia 1940, pp. 400

"Organisational plan for physical education"

Diem's task was to "devise a general plan for physical education in schools and clubs" based on the "Physical Education of Bulgarian Youth Act" of 1931, the Implementing Ordinance and the 1937 Amending Act, both of which referred to the two.

"To ascertain the application of this law in Bulgaria" was also part of his task and ultimately led him to the laconic conclusion that "the law was not substantially applied".

The 1937 "Organisational Plan for Physical Education in Bulgaria" was the first of its kind in Bulgaria to establish a state-oriented sports policy and governmental advancement, where it also included a defined framework for scientifically based, academic training of sports teachers.

However, it was not implemented until five years after it was drafted and became crucial to the design and delivery of the academic training of future sports teachers and coaches in Bulgaria: On 15 November 1942, the first students began their studies at the newly established State Higher School of Physical Education.

In summary, the following main points of need, as well as key findings and recommendations for action, can be identified in Diem's "Organisational Plan" and "Report", consisting of over 70 typed pages in total:

- Promote and improve sport and gymnastics in schools and clubs (teacher training, building equipment and facilities⁷⁶, intensifying, and differentiating training and work)
- Structure the system of clubs and federations ("standardisation")
- Education of leaders, general training⁷⁷

⁷⁶ Diem acknowledges that many of Bulgaria's youth are at a level comparable to the habits of their Western peers, but also recognizes the numerous structural deficits in sports facilities that prevent a prosperous development, which is why the corresponding reform efforts are explicitly acknowledged: 'A second authoritarian figure, ..., is Sofia's new mayor Ivan Ivanov, who relies entirely on the urban plan of the German architect Professor Muessmann. The mayor had asked me to develop this plan together with Professor Muessmann regarding sports facilities, and I was able to insert into the plan several previously unplanned, well-placed sports grounds, and to design their layout in detail. ... The plan also contains a national stadium, in which the building ideas of the Reichssportfeld are most happily united.' CuLDA-T (2009), p. 1350 and a copy of the letter to Mayor Ivanov dated November 12, 1937, with a very detailed list of criteria and grading requirements

⁷⁷ For Diem, this aspect is of particular importance, a "must", following the "proven" German structures (e.g., HJ) and the army (sport as "army kindergarten").

- Organisation of the reform (time, finances, distribution of staff and cooperation between departments, etc.)⁷⁸

The implementation of the organisational plan and the additional explanations to it in his report as well as the recommendations, which include above all the reorganisation of sports and youth work as well as the establishment of the first and only Bulgarian sports university, are the focus of the study.

However, Carl Diem's work in Bulgaria was not of a purely sporting or pedagogical nature, but was also imbued with a political dimension, as the reform proposals outlined in his "Organisational Plan" also aimed to unite and incorporate all sports organisations in the manner of the "National Socialist Reich Union for Physical Exercises" (NSRL), which was widespread in Germany and led by the State Head of Sport, Hans von Tschammer und Osten. It is important to note that the unification went hand in hand with the Youth Act. This caused strong opposition from the previously existing independent Bulgarian sports organisations, such as the "Bulgarian National Sports Federation" (BNSF), which was subordinate to the Bulgarian youth organisation "Brannik", comparable to "Hitler Youth". In line with the political situation and in accordance with the political conjuncture, Brannik was forced to merge with the oldest Bulgarian gymnastic societies, "Yunak", to create a common sports organisation to strengthen the control of the state. This forced unification was abolished in 1944 when the communists came to power.⁷⁹

⁷⁸ Although Diem appreciates the Bulgarian's organisational abilities, he sees a need for action in the areas of organisation and administration: 'To carry out my plan, I demanded dictatorial powers for the youth, the sports leaders, and the leading ministerial department. In the way of normal administration, as I convinced myself, the task could hardly be solved. "CuLDA-T (2009), p. 1350

⁷⁹ In 1945, however, under pressure from the new government of the (communist-dominated) Fatherland Front, the Yunak movement itself was first forced to merge with the Bulgarian People's Sports Federation into a joint People's Federation for Sports and Gymnastics, but then in 1946 it was banned for fascist, bourgeois and "Great Bulgarian" tendencies and was also disbanded. For a detailed description of the Yunak movement see Mitev, L. (2010a) and others (2010b)

Conclusions

In retrospect, it can be said that the years of the Weimar Republic were the most successful and enduring for Carl Diem and his activities. His role in the DRA gave him considerable power in the German sports sphere, and his function as (executive) director of the German Higher School for Physical Exercises (DHfL) not only provided him with national clout in the field of sports education and science, but also international prestige.

Throughout his life, Diem has been inspired by the idea of athletics and the Olympic idea. His meetings and exchange of ideas with Pierre de Coubertin made him one of the most important advocates of the spiritual and physical-material values of Olympia. Defining, developing, promoting, and strengthening sport as a cultural value in the broadest sense made him one of the most important figures in the history of German and international sport. The 1936 Olympic Games, for which he was responsible organisationally, arguably opened entirely new dimensions to what was an innovative concept for its time, although the misuse of the Games by the German government at the time for political and propaganda purposes, and his acquiescence to them, should not be overlooked.

"However, Diem's problematic behaviour in the political arena, especially during the Nazi era, was undoubtedly offset by his impressive work in the field of sport. Diem was one of those who contributed decisively to giving sport the cultural significance it has today. His strengths lie in the fields of organisation, public dissemination, and aesthetic design; ...]"⁸⁰

It is precisely this that should not be relegated to the background or even forgotten, despite the different opinions on its approaches, which from today's point of view seem outdated or irrelevant, and on its ambivalent political behaviour, especially in the so-called 'Third Reich', but which must be given due credit in our times.

In the 1930s the need for reforms in the field of sport in Bulgaria was significant and obvious. Thus, Diem's ideas found fertile ground not only in terms of subject matter and organisation, but also in social and political terms. This may also be due to the prevailing spiritual mood ("Zeitgeist") in the community there and at that time, as in

⁸⁰ Becker, F. (2019), p. 873

many other European countries, but it should not obscure the fact that the plan, though belated, still had an effect, even despite the wording and requirements, which from today's point of view are questionable.⁸¹

The 1937 'Organisational Plan for Physical Education in Bulgaria' had no immediate effect on sporting activity in Bulgaria. This may have been due to the economic and cultural circumstances and conditions in the country at the time, as well as political controversies within the country itself and the "general European political climate". Furthermore, no documents have yet emerged that provide detailed evidence of its specific consideration in parliament or government, for example, or of its formal adoption. It was only with the adoption of the Higher School of Physical Education Act⁸², which had been under discussion since 1941 and was published on 3 January 1942, that this educational institution was established and officially opened on 15 November 1942, and Diem's efforts to reform sport in Bulgaria found an echo in education and sports policy.⁸³

In Diem's view, the Organisational Plan aims for a positive change in the sense of a structured intensification of general sports activities and of sport in general, in and outside schools or other educational institutions. His work also has a political dimension, as the reform proposals presented in his plan also aim at standardising and unifying all sports organisations, comparable to the German NSRL of the time, although not everywhere to the goodwill of all concerned.

Subsequently, sports, sports teacher training and the system of associations were reorganised and restructured, eventually leading to the abolition of the autonomy of sports associations and federations, which had been autonomous in Bulgaria until the late 1930s, and to their alignment, also under the provisions of the "Brannik Act".

Diem himself has been "erased" from sport historiography or reflection on the history of education after World War II in countries occupied or politically influenced by the Soviet Union, which had previously had a relationship with the German Reich or in

⁸¹ The "idea of the leader" and the "creation of a people fit for defence", the latter as one of the justifications for intensifying sport, are not innovations or "unique advantages" of Diem's concept: as early as 1931, the then Bulgarian Minister of National Education, Alexander Tsankov, used exactly this terminology in his speech when introducing the law in the National Assembly. See also "School Review", March 1931, no. 3, pp. 14 ff.

⁸² State Gazette, N° 2, 1942.

⁸³ See Vitanova, E. (2016), pp. 56 ff.

which the policies controlled by Nazi Germany had had an impact, and specifically in Bulgaria, when his activities and visits to Bulgaria were significantly covered in the local media, his work and achievements are now (negatively) "indexed" and thus consigned to oblivion or banned from thought.

In retrospect and later knowledge of the consequences of a way of thinking fuelled by ideas of the 'Führer' principle, militarisation of society, forced conformity for the purpose of unification and mass movement, it may seem quite easy to criticise Diem's thoughts and ideas, even condemn them, and finally decide that the end does not justify all the means. However, this should not prevent a factual analysis and evaluation of the mission addressed to Diem, which was primarily aimed at professionally improving the status quo, and of his proposals in this respect.

It may seem an irony of history, even paradoxical, that Diem's "fascist-bourgeois" model, which was ostracized as such by the Moscow-orchestrated Bulgarian communists and the Fatherland Front they controlled, and which for a short time was applied only in embryonic form in tsarist Bulgaria, became authoritative in Bulgaria for a long time, right up to the 1950s, despite the political-ideological antagonism between "the creator Diem" and his later executors.

Regardless of the perception or evaluation of Carl Diem as a person, which have been and continue to be made along different ideological lines and political positions, it is true that "Diem (was) one of those who contributed significantly to giving sport the cultural significance it has today."⁸⁴

Diem had a lasting significance for sport in Bulgaria: Thanks to his many visits to the country, his numerous meetings with leading figures in Bulgarian sports politics and various sports organisations, and especially his "organisational plan", sport in Bulgaria, which had "turned around" in the 1930s, received a clearer orientation and a new impetus.

The fact is that his "Organisational Plan" marked the beginning of the creation of the first (and only) Bulgarian sports university, which celebrates its eightieth anniversary in 2022. It seems that this is the right time for the contribution of German sport to be properly honoured. The founding of the State Higher School of Physical Education

⁸⁴ Becker, F. (2019), p. 873

(DVUTV), the academic training of future sports scientists, teachers and coaches, and later managers, therapists, and other sports professionals, is due to the activities of this man who throughout his life felt so much sympathy for Bulgaria and its people, but who is today unjustly unknown or forgotten in this country.

List of publications on the dissertation topic

4. Schenk, J. (2021). Carl Diem – A Significant Sports Personality for Germany, Europe, and Bulgaria, In: Journal of Applied Sports Sciences, бр. 2, 2021, p. 93-105, DOI: 10.37393/JASS.2021.02.
5. Шенк, Й. (2022). Дневниците на Карл Дийм - Исторически извори за спорта в България, сп. Годишник на Национална спортна академия „Васил Левски“, т. 1, 72-90 стр. (Schenk, J. (2022). *The Diaries of Carl Diem – Historical Sources on Sports in Bulgaria. In: Yearbook of the National Sports Academy “Vassil Levski”, vol. 1, p. 72-90 (in Bulgarian)*)
6. Schenk, J. (n.y.). Carl Diem's „Organisation Plan for Physical education in Bulgaria” 1937, In: Materiales para la Historia del Deporte, spec. iss. „Mind the Gap“ (ed. by Krüger, Arnd и Teresa Aja) – *publication is imminent in 2023*